ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

17. mai 2011 *

Kohtuasjas T-343/08,

Arkema France, asukoht Colombes (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid A. Winckler, S. Sorinas ja H. Kanellopoulos, hiljem advokaadid S. Sorinas, E. Jégou ja M. Sabeva,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: X. Lewis, É. Gippini Fournier ja R. Sauer,

kostja,

mille ese on esimese võimalusena nõue tühistada komisjoni 11. juuni 2008. aasta otsus K(2008) 2626 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.695 – naatriumkloraat) Arkema France'i puudutavas osas ja teise võimalusena nõue tühistada hagejale selle otsusega määratud trahv või vähendada seda,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová, kohtunikud K. Jürimäe (ettekandja) ja S. Soldevila Fragoso,

kohtusekretär: ametnik C. Kristensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 2. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Euroopa Ühenduste Komisjon karistas 11. juuni 2008. aasta otsusega K(2008) 2626 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.695 – naatriumkloraat) (edaspidi „vaidlustatud otsus") teiste ettevõtjate hulgas hagejat Arkema France'i (varem Atochem SA, seejärel Elf Atochem SA, seejärel Atofina SA ja Arkema SA) ning kuni 2006. aastani tema emaettevõtjaks olnud äriühingut Elf Aquitaine SA-d, sest nad osalesid kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses naatriumkloraadi turul Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) ajavahemikul 11. maist 1995 kuni 9. veebruarini 2000, mis puudutab hagejat ja Elf Aquitaine'i (vaidlustatud otsuse põhjendused 12–15 ja artikkel 1).

2 Naatriumkloraat on tugevalt oksüdeeriv aine, mida saadakse naatriumkloriidi vesilahuse elektrolüüsil diafragmata rakus. Naatriumkloraati võib toota kristalliseerunult või lahusena. Seda kasutatakse peamiselt kloordioksiidi tootmiseks, mida omakorda kasutatakse tselluloosi- ja paberitööstuses keemilise tselluloosi pleegitamiseks. Seda kasutatakse vähemal määral ka joogivee puhastamiseks, tekstiili pleegitamiseks, herbitsiidides ja uraani puhastamiseks (vaidlustatud otsuse põhjendus 2).

3 Peamised konkurendid naatriumkloraadi turul EMP-s olid 1999. aastal järgmised ettevõtjad: EKA Chemicals AB (edaspidi „EKA"), kelle ainuaktsionär oli Akzo Nobeli kontsern ja kellel oli sellel turul 49% suurune turuosa; Finnish Chemicals Oy, kelle kaudne ainuosanik oli Erikem Luxembourg SA (edaspidi „ELSA") ja kellele kuulus sellest turust 30% suurune osa; hageja, kelle aktsiatest 97,55% kuulus Elf Aquitaine'ile ajavahemikus 1992–2000 ja kellel oli sellel turul 9% suurune turuosa; Aragonesas Industrias y Energia SAU-le (edaspidi „Aragonesas"), kelle ainu- või suuraktsionär oli ajavahemikus 1992–2000 otseselt või kaudselt Uralita SA, kuulus sarnaselt Solvay SA/NV-ga sellel turul 5% suurune turuosa, samas kui teistele tootjatele kuulus sellel turul kumulatiivselt 2% suurune turuosa (vaidlustatud otsuse põhjendused 13, 14, 25–30, 42 ja 46).

4 EKA esitas 28. märtsil 2003 komisjonile trahvide eest kaitse saamise taotluse vastavalt komisjoni 19. veebruari 2002. aasta teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta koostööteatis"), seoses kartellikokkuleppe olemasoluga naatriumkloraadi turul (edaspidi „kartellikokkulepe"). EKA rajas selle taotluse dokumentaalsetele tõenditele ja suulisele avaldusele (vaidlustatud otsuse põhjendused 54–55).

5 Komisjon tegi 30. septembril 2003 otsuse, andes EKA-le kooskõlas 2002. aasta koostööteatise punktiga 15 tingimusliku kaitse trahvide eest (vaidlustatud otsuse põhjendus 55).

6 Komisjon esitas 10. septembril 2004 Finnish Chemicals'ile, hagejale ja Aragonesas'ile teabenõuded kooskõlas nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 18 lõikega 2 (vaidlustatud otsuse põhjendus 56).

7 Hageja esitas 18. oktoobril 2004 oma vastuses eespool punktis 6 nimetatud komisjoni teabenõudele taotluse 2002. aasta koostööteatise alusel (vaidlustatud otsuse põhjendus 57).

8 Finnish Chemicals esitas 29. oktoobril 2004 komisjonile taotluse 2002. aasta koostööteatise alusel ning andis talle suuliselt teavet kartellikokkuleppe kohta. Finnish Chemicals kinnitas seda taotlust 2. novembri 2004. aasta kirjas ning esitas samal ajal dokumentaalsed tõendid oma osalemise kohta kõnealuses rikkumises (vaidlustatud otsuse põhjendus 58).

9 Ajavahemikus 4. novembrist 2004 kuni 11. aprillini 2008 esitas komisjon määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 2 kohased teabenõuded nimelt hagejale, Elf Aquitaine'ile, Aragonesas'ele, EKA-le ja Finnish Chemicals'ile. Kahe viimasega komisjon ka kohtus (vaidlustatud otsuse põhjendused 59–65).

10 Komisjon teavitas 11. juuli 2007. aasta kirjas hagejat oma kavatsusest lükata tema 2002. aasta koostööteatise alusel esitatud taotlus tagasi (vaidlustatud otsuse põhjendus 563).

11 Sama kuupäeva kandvas kirjas teavitas komisjon samuti Finnish Chemicals'i oma kavatsusest vähendada 2002. aasta koostööteatise alusel tema trahvisummat 30–50% (vaidlustatud otsuse põhjendus 583).

12 Komisjon võttis 27. juulil 2007 vastu vastuväited, mille adressaadid lisaks hagejale olid EKA, Akzo Nobel NV, Finnish Chemicals, ELSA, Elf Aquitaine, Aragonesas ja Uralita. Nad vastasid sellele ettenähtud tähtaja jooksul (vaidlustatud otsuse põhjendused 66 ja 67).

13 Hageja ja Elf Aquitaine kasutasid 20. novembril 2007 oma õigust anda suuliselt selgitusi ärakuulamise eest vastutava ametniku juures (vaidlustatud otsuse põhjendus 68).

14 Komisjon tegi 11. juunil 2008 vaidlustatud otsuse, mis edastati hagejale ülejärgmisel päeval.

15 Vaidlustatud otsuses märgib komisjon sisuliselt, et hageja, EKA, Finnish Chemicals ja Aragonesas järgisid naatriumkloraadi turu stabiliseerimise strateegiat, mille lõppeesmärk oli jagada omavahel ära naatriumkloraadi müügimahud, kooskõlastada tarbijate suhtes kohaldatavat hinnapoliitikat ja seeläbi maksimeerida oma marginaali. Kartellikokkuleppe toimimine seisnes konkurentide vahelistes kahe- või mitmepoolsetes sagedastes kontaktides ja telefonivestlustes, ilma et alati oleks järgitud ette kindlaks määratud skeemi. Komisjoni arvates toimus kõnealune salajane tegevus alates

21. septembrist 1994 EKA ja Finnish Chemicals'i puhul, alates 17. maist 1995 hageja puhul, alates 16. detsembrist 1996 Aragonesas'e puhul ja alates 13. veebruarist 1997 ELSA puhul. See tegevus kestis kuni 9. veebruarini 2000 vähemalt hageja, EKA, Finnish Chemicals'i ja Aragonesas'e puhul (vaidlustatud otsuse põhjendused 69–71).

16 Mis puudutab eelkõige hageja rikkumist, siis märgib komisjon, et vaidlustatud otsuses esitatud asjaoludest ilmneb, et hageja osales otseselt kõnealuses konkurentsivastases tegevuses. Komisjon leiab samuti, et rikkumise kogu kestuse jooksul kuulus Elf Aquitaine'ile üle 97% Arkema France'i aktsiakapitalist. Sel põhjusel on komisjon arvamusel, et mõistlik oli arvata, et hageja pidi oma tegevuse kooskõlla viima oma emaettevõtja määratletud poliitikaga ning et ta ei saanud seega tegutseda iseseisvalt. Komisjon järeldab seega, et võib eeldada, et Elf Aquitaine avaldas hagejale otsustavat mõju, mis on kooskõlas tema loetletud täiendavate andmetega (vaidlustatud otsuse põhjendused 384 ja 386).

17 Mis puudutab eelkõige hagejale ja Elf Aquitaine'ile määratud trahvi summa arvutamist, siis tugines komisjon suunistele määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „suunised") (vaidlustatud otsuse põhjendus 498).

18 Kõigepealt märgib komisjon, et hagejale määratava trahvi põhisumma kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta summat, milleks on kartellikokkuleppega seotud toodete müügiväärtusest 19%. Kuna hageja osales rikkumises vähemalt neli aastat ja kaheksa kuud, siis ühelt poolt leiab komisjon, et see summa tuleb korrutada viiega, et võtta arvesse rikkumise kestust. Teiselt poolt peab komisjon selleks, et hoiatada kõnealuseid ettevõtjaid, eelkõige hagejat mitte osalema hindade kindlaksmääramist puudutavates

horisontaalsetes kokkulepetes, vajalikuks määrata täiendav trahvisumma, mis vastab 19%-le nimetatud müükide väärtusest. Seega jõuab ta järeldusele, et hagejale ja Elf Aquitaine'ile tuleb määrata solidaarselt trahv summas 22 700 000 eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 510 ja 521–523).

19 Lisaks mis puudutab trahvi põhisumma kohandamist, siis märgib komisjon raskendavate asjaolude raames, et ta karistas vaidlustatud otsuse tegemise ajal juba hagejat kolmes otsuses, milles viimane loeti vastutavaks salajase tegevuse eest. Komisjoni sõnul on need otsused 23. novembri 1984. aasta otsus 85/74/EMÜ [EÜ] artiklis [81] sätestatud menetluse kohta (IV/30.907 – peroksüühendid) (EÜT 1985, L 35, lk 1, edaspidi „peroksüühendite otsus"), 23. aprilli 1986. aasta otsus 86/398/EMÜ [EÜ] artiklis [81] sätestatud menetluse kohta (IV/31.149 – polüpropüleen) (EÜT L 230, lk 1, edaspidi „polüpropüleeni otsus"), ja 27. juuli 1994. aasta otsus 94/599/EÜ [EÜ] artiklis [81] sätestatud menetluse kohta (IV/31.865 – PVC) (JO L 239, lk 14, edaspidi „PVC otsus"). Ühelt poolt leiab komisjon sisuliselt, et hageja tegevuse korduvuse tõttu on põhjendatud, et tema trahvi põhisummat suurendatakse 90%. Teiselt poolt ei viita komisjon Arkema hageja ega Elf Aquitaine'iga seoses ühelegi kergendavale asjaolule, mis võiks põhjendada trahvi vähendamist. Iseäranis leiab komisjon, et võttes arvesse kõiki kõnealuseid asjaolusid, ei ole „mitte ühegi erandliku asjaoluga" põhjendatud hageja trahvi vähendamine väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala (vaidlustatud otsuse põhjendused 525, 526, 538 ja 544).

20 Edasi märgib komisjon sisuliselt, et selleks et tagada trahvide piisavalt hoiatav mõju ning võttes arvesse asjaolu, et Elf Aquitaine'i muu käive peale rikkumisega seotud kaupade käibe on iseäranis suur, ja viimaks, et see käive ületab absoluutarvudes

kaugelt teiste asjaomaste ettevõtjate käivet, tuleb Elf Aquitaine'i trahvi põhisummat suurendada 70% (vaidlustatud otsuse põhjendused 545, 548 ja 559).

21 Lisaks tõdeb komisjon, et trahvid, mida võib määrata eelkõige hagejale ja Elf Aquitaine'ile, on 10% madalamad nende vastavast kogukäibest 2007. aastal, ning et trahvid, mida võib neile määrata enne 2002. aasta koostööteatise kohaldamist, on esiteks hageja puhul 43 130 000 eurot ning teiseks Elf Aquitaine'i puhul 38 590 000 eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 551 ja 552).

22 Viimaks tõdeb komisjon, et hageja trahvi ei saa kuidagi vähendada 2002. aasta koostööteatise alusel, kuna tema esitatud teabel ei ole olulist lisaväärtust selle teatise punkti 21 tähenduses. Seevastu leiab komisjon, et Finnish Chemicals esitas talle tõendid, millel on oluline lisaväärtus sama teatise punkti 21 tähenduses. Seetõttu vähendas komisjon selle trahvi summat 50%, mis Finnish Chemicals'ile muidu oleks määratud (vaidlustatud otsuse põhjendused 580, 588 ja 591).

23 Vaidlustatud otsuse resolutsiooni artiklid 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„*Artikkel 1*

Osaledes kõnealusel ajavahemikul kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses, et leppida kokku müügimahtudes ja hinnas, vahetada tundlikku äriteavet hindade ja müügimahtude kohta ning kontrollida konkurentsivastaste kokkulepete täitmist

naatriumkloraadi EMP turul, rikkusid järgmised ettevõtjad EÜ artiklit 81 ja EMP lepingu artiklit 53:

a) [EKA] 21. septembrist 1994 kuni 9. veebruarini 2000;

b) Akzo Nobel […] 21. septembrist 1994 kuni 9. veebruarini 2000;

c) Finnish Chemicals […] 21. septembrist 1994 kuni 9. veebruarini 2000;

d) [ELSA] 13. veebruarist 1997 kuni 9. veebruarini 2000;

e) [hageja] 17. maist 1995 kuni 9. veebruarini 2000;

f) Elf Aquitaine […] 17. maist 1995 kuni 9. veebruarini 2000;

g) Aragonesas […] 16. detsembrist 1996 kuni 9. veebruarini 2000;

h) Uralita […] 16. detsembrist 1996 kuni 9. veebruarini 2000.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud rikkumiste eest määratakse järgmised trahvid:

a) EKA […] ja Akzo Nobel […] solidaarselt: 0 eurot;

b) Finnish Chemicals […]: 10 150 000 eurot, millest solidaarselt järgmise ettevõtjaga: [ELSA] (likvideerimisel): 50 900 eurot;

c) [hageja] ja Elf Aquitaine […] solidaarselt: 22 700 000 eurot;

d) [hageja]: 20 430 000 eurot;

e) Elf Aquitaine […]: 15 890 000 eurot;

f) Aragonesas […] ja Uralita […] solidaarselt: 9 900 000 eurot.

[…]”

24 Vaidlustatud otsuse resolutsiooni artiklis 3 määrab komisjon, et selle otsuse artiklis 1 nimetatud ettevõtjaid peavad esiteks rikkumise viivitamata lõpetama, kui nad ei ole seda juba teinud, ning teiseks hoiduma igasugusest selle otsuse artiklis 1 kirjeldatud tegevuse või käitumise kordamisest ning igasugusest tegevusest või käitumisest, millel on sama või sarnane eesmärk või mõju.

25 Vaidlustatud otsuse resolutsiooni artiklis 4 loetletakse vaidlustatud otsuse adressaadid, kelleks on selle otsuse artiklis 1 toodud ettevõtjad.

Menetlus ja poolte nõuded

26 Hageja esitas 19. augustil 2008 Üldkohtu kohtukantseleile käesoleva hagiavalduse.

27 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldkohus (teine koda) alustada suulist menetlust. Üldkohus esitas ka komisjonile teatud küsimused ja palus tal esitada teatud dokumendid. Komisjon vastas määratud tähtaja jooksul, keeldudes siiski esitamast ümberkirjutust EKA suulisest taotlusest trahvide eest kaitse saamiseks.

28 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 2. juuni 2010. aasta kohtuistungil.

29 Üldkohus kohustas 11. juuni 2010. aasta määrusega T-343/08: Arkema France *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) esiteks komisjoni esitama ümberkirjutuse EKA suulisest taotlusest trahvide eest kaitse saamiseks ning teiseks lubas selle dokumendiga hageja advokaatidel tutvuda Üldkohtu kantseleis. Komisjon esitas määratud tähtajal selle dokumendi, millega hageja advokaadid tutvusid Üldkohtu kantseleis. Seevastu hageja ei vastanud määratud tähtaja jooksul Üldkohtu kirjalikule küsimusele, kas see dokument vastas sellele, millega tal võimaldati tutvuda komisjoni haldusmenetluses.

30 Suuline menetlus lõpetati 27. juulil 2010.

31 Hageja palub Üldkohtul:

– esimese võimalusena tühistada EÜ artikli 230 alusel vaidlustatud otsus hagejat puudutavas osas;

– teise võimalusena tühistada EÜ artikli 229 alusel trahvisummad, mis on talle määratud vaidlustatud otsuses, või vähendada neid summasid;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

32 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

A – *Esimese võimalusena esitatud nõuded vaidlustatud otsuse tühistamiseks*

33 Selleks et põhjendada oma nõuet tühistada vaidlustatud otsus teda puudutavas osas esitab hageja neli väidet. Esimene väide puudutab õigusnormide rikkumist ja faktivigu hageja tegevuse Elf Aquitaine'ile süükspanemisel. Teine väide puudutab õigusnormide rikkumist seoses hagejale määratud trahvi põhisumma suurendamisega korduvuse tõttu. Kolmas väide puudutab asjaolu, et komisjon leidis valesti, et hageja trahvi ei saanud 2002. aasta koostööteatise alusel vähendada. Neljas väide puudutab õigusnormide rikkumist ja faktivigu, mis komisjon tegi, kui ta ei vähendanud hageja trahvi väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala.

1. *Vastuvõetavus*

34 Komisjon toob esile kaks asja läbivaatamist takistavat asjaolu, milleks on esiteks hageja esimese nõude ja teiseks tema esimese väite vastuvõetamatus.

a) Esimene asja läbivaatamist takistav asjaolu, milleks on hageja esimese nõude vastuvõetamatus

35 Komisjon väidab, et hageja esimene nõue on vastuvõetamatu. Komisjoni arvates ei saa ükski eespool punktis 33 nimetatud väidetest kaasa tuua kogu vaidlustatud otsuse tühistamist.

36 Kuigi on tõsi, et hageja ei esita oma menetlusdokumentides ühtegi argumenti, millega ta vaidleks vastu komisjoni esile toodud asja läbivaatamist takistavale esimesele asjaolule, tuleb rõhutada, et ta täpsustas vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimustele, et oma esimeses nõudes palub ta tühistada vaidlustatud otsuse artikli 2 punktid c ja d, ning see märgiti kohtuistungi protokolli.

37 Üldkohus tõdeb, et eespool punktis 33 nimetatud teise ja neljanda väitega vaidlustab hageja sisuliselt nende trahvide summa, mille komisjon talle vaidlustatud otsuse artikli 2 punktides c ja d määras. Need väited toetavad seega Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 kohaselt kõnealuse artikli osalise tühistamise nõuet.

38 Seetõttu tuleb märkida, et osas, milles hageja esimese nõude eesmärk on ainult vaidlustatud otsuse artikli 2 punktide c ja d tühistamine, on see nõue vastuvõetav. Järelikult tuleb komisjoni esile toodud asja läbivaatamist takistav esimene asjaolu põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

b) Teine asja läbivaatamist takistav asjaolu, milleks on hageja esimese väite vastuvõetamatus

39 Komisjon väidab, et hageja esimene väide, mille kohaselt komisjon omistas vastutuse tema toime pandud rikkumise eest valesti Elf Aquitaine'ile, on vastuvõetamatu, kuna selline vastutuse omistamine ei riiva hageja huve. Komisjon väidab eelkõige, et kõnealune vastutuse omistamine ei mõjuta nende trahvide suurust, mis komisjon hagejale määras. Vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimustele märkis komisjon esiteks, et selle vastutuse omistamise võimalik tühistamine Üldkohtu poolt ei too hagejale mingit kasu, kuna viimane oleks siis üksi kohustatud vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c ette nähtud trahvi tasuma. Teiseks ei ole põhjendatud hageja argument, et talle määratud trahvi suurendati vaidlustatud otsuses korduvuse tõttu üksnes põhjusel, et Elf Aquitaine võttis pärast polüpropüleeni otsuse vastuvõtmist üle tema tegevuse polüpropüleeni turul.

40 Hageja ei esita oma menetlusdokumentides ühtegi argumenti, millega ta vaidleks vastu komisjoni esile toodud asja läbivaatamist takistavale teisele asjaolule. Vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimustele märkis ta, et ta on seisukohal, et tema tegevuse Elf Aquitaine'ile süükspanemine mõjutas talle vaidlustatud otsuses korduvuse tõttu määratud trahvi suurust, kuna Elf Aquitaine võttis pärast polüpropüleeni otsuse vastuvõtmist üle tema tegevuse polüpropüleeni turul.

41 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt märkida, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetav üksnes siis, kui hagejal on vaidlustatud akti tühistamiseks huvi. Selline huvi eeldab, et akti tühistamise tulemus võib hagi esitanud isikule kasu tuua (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-174/99 P: parlament *vs.* Richard, EKL 2000, lk I-6189, punkt 33, ja 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-97/08 P: Akzo Nobel jt *vs.*

komisjon, EKL 2009, lk I-8237, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika; vt Üldkohtu 28. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas T-310/00: MCI *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-3253, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Üldkohus peab seetõttu kontrollima, kas hageja esimene väide võib talle eespool punktis 41 viidatud kohtupraktika tähenduses kasu tuua.

43 Mis puudutab esiteks vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c ette nähtud trahvi tühistamise või vähendamise nõuet, siis tuleb kõigepealt meenutada, et trahvi suurus on 22 700 000 eurot ja see määrati hagejale ja Elf Aquitaine'ile solidaarselt. Seejärel tuleb märkida, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 510 ja 521–523, mille sisu on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 18, määrati trahvi summa kindlaks vastavalt suuniste sätetele ja see vastab 19%-le nimetatud hageja müügi väärtusest, mida on korrutatud viiega tema osalemise kestuse tõttu kõnealuses rikkumises, ning millele on hoiatava mõju tagamiseks liidetud täiendav summa, mis vastab 19%-le nimetatud hageja müügi väärtusest. Seega, nagu komisjon oma menetlusdokumentides märgib, pealegi ilma, et hageja sellele vastu vaidleks, määrati trahv kindlaks hagejat puudutavate arvandmete alusel, summa määramisel oleks komisjon arvesse võtnud Elf Aquitaine'i puudutavaid andmeid.

44 Järelikult, isegi kui Üldkohus peaks tuvastama, et komisjon omistas vastutuse kõnealuse ettevõtja toime pandud rikkumise eest valesti Elf Aquitaine'ile, ei tooks see esiteks kaasa tagajärgi hagejale tema kartellis osalemise eest vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c trahvi määramisele kui sellisele ega ka trahvisumma arvutamisele. Teiseks, nagu komisjon vastuseks Üldkohtu küsimustele kohtuistungil õigesti märkis,

oleks juhul, kui Üldkohus tühistaks sellise tuvastamise tõttu vaidlustatud otsuses Elf Aquitaine'ile määratud trahvid, tagajärjeks olukord, kus hageja oleks kohustatud vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c ette nähtud trahvi tasuma üksi.

45 Mis puudutab teiseks vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis d ette nähtud trahvi, siis tuleb kõigepealt märkida, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 525 ja 526, mille sisu on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 19, leidis komisjon, et vastavalt suuniste punktile 28 tuleb hagejale ja Elf Aquitaine'ile solidaarselt määratud 22 700 000 euro suuruse trahvi põhisummat korduvuse alusel suurendada 90%. Lisaks määras komisjon peroksüühendite otsuse, polüpropüleeni otsuse ja PVC otsuse põhjal, mille adressaat hageja oli, vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis d ette nähtud trahvi summas 20 430 000 eurot.

46 Seega, isegi kui Üldkohus peaks tuvastama, et komisjon omistas vastutuse kõnealuse ettevõtja toime pandud rikkumise eest valesti Elf Aquitaine'ile, ei mõjutaks see esiteks talle tema korduvate rikkumiste tõttu 20 430 000 euro suuruse trahvi määramist kui sellist ega teiseks ka selle trahvi summa arvutamist. See summa vastab nimelt 90%-le vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c ette nähtud 22 700 000 euro suurusest trahvisummast, mis – nagu eespool punktis 43 tõdeti – arvutati ainult hagejat puudutavate arvandmete alusel.

47 Selles suhtes tuleb tulemusetuse tõttu tagasi lükata argument, mille hageja esitas vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimustele (vt eespool punkt 40). Kuna nagu nähtub polüpropüleeni otsuse artiklist 1, oli hageja selle otsuse adressaat, millele komisjon tugines vaidlustatud otsuses korduvate rikkumiste tuvastamisel, ei mõjutaks Üldkohtu võimalik järeldus, et komisjon karistas vaidlustatud otsuses Elf Aquitaine'i

valesti, mingil viisil hagejale vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis d ette nähtud trahvi määramist kui sellist ega ka trahvisumma arvutamist.

48 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et hageja esimene väide ei saa talle eespool punktis 41 viidatud kohtupraktika tähenduses kasu tuua.

49 Seetõttu tuleb komisjoni esile toodud asja läbivaatamist takistava teise asjaoluga nõustuda ja jätta hageja esimene väide vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

2. *Sisulised küsimused*

a) Teine väide, et on rikutud õigusnorme seoses hagejale määratud trahvi põhisumma suurendamisega korduvuse tõttu

50 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon toimis valesti, kui ta suurendas talle määratud trahvi põhisummat korduvuse tõttu 90%. See väide jaguneb kolmeks osaks.

Esimene osa, mis puudutab kaitseõiguste ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades vaidlustatud otsuses seoses korduvusega peroksüühendite otsuse arvessevõtmist

– Poolte argumendid

51 Esiteks märgib hageja, et komisjon rikkus tema kaitseõigusi, kuna ta võttis seoses korduvusega arvesse peroksüühendite otsust, vaatamata asjaolule, et ta seda vastuväiteteatises ei maininud. Kuigi hageja ei eita, et vastavalt Üldkohtu 25. oktoobri 2005. aasta otsusele kohtuasjas T-38/02: Groupe Danone *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-4407, edaspidi „Üldkohtu otsus Danone", punktid 56 ja 57) on komisjonil võimalus lõppotsuses korduvust raskendava asjaoluna arvesse võtta ilma, et ta sellest vastuväiteteatises teada annaks, leiab hageja siiski, et kuna komisjon otsustas selles teatises täpselt ära tuua otsused, millega hagejat karistati ja mille alusel ta kavatses korduvusele tugineda, ei saanud ta vaidlustatud otsuses peroksüühendite otsusele viidata. Kuna komisjon mainis vastuväiteteatise 361. joonealuses märkuses üksnes polüpropüleeni otsust ja PVC otsust, eksitas ta hagejat selle raskendava asjaolu ulatuse osas, mida ta lõpuks vaidlustatud otsuses arvesse võttis, takistades tal seeläbi kõnealuse teatise staadiumis esitada märkusi üheteist aasta pikkuse aja kohta, mis kulus peroksüühendite otsuse vastuvõtmisest selle rikkumise alguseni, mille eest vaidlustatud otsuses karistus määrati.

52 Teiseks rikkus komisjon proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta võttis vaidlustatud otsuses peroksüühendite otsust arvesse seoses korduvusega. Hageja arvates on ajavahemik peroksüühendite otsuse vastuvõtmisest selle rikkumise alguseni, mille eest vaidlustatud otsuses karistus määrati, ilmselgelt ülemäära pikk. Komisjoni otsuste tegemise praktikast ja Euroopa Kohtu 8. veebruari 2007. aasta otsusest kohtuasjas C-3/06 P: Groupe Danone *vs.* komisjon (EKL 2007, lk I-1331, edaspidi „Euroopa Kohtu otsus Danone", punkt 39) nähtub nimelt, et üle kümne aasta pikkune ajavahemik,

mis on kulunud esimese rikkumise tuvastamisest teise rikkumise toimepanemiseni, ei võimalda järeldada, et ettevõtjal on kalduvus konkurentsinorme eirata. Peroksühendite otsuse vaidlustatud otsuses arvessevõtmine on seda enam ebaproportsionaalne, et see otsus puudutab üle 30 aasta taguseid sündmusi. Lisaks märgib hageja, et selle rikkumise lõpust, mille eest määrati karistus PVC otsuses, kõnealuse otsuse vastuvõtmiseni kulus seitse aastat.

53 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

– Üldkohtu hinnang

54 Esiteks, mis puudutab hageja etteheidet, et tema kaitseõigusi rikuti, kuna komisjon ei maininud peroksüühendite otsust vastuväiteteatises, siis tuleb kõigepealt meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et kui komisjon märgib vastuväiteteatises sõnaselgelt, et ta asub uurima, kas asjaomastele ettevõtjatele tuleb trahvid määrata, ja mainib ka peamisi faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mis võivad trahvi määramise kaasa tuua, nagu oletatava rikkumise raskusaste ja kestus ning asjaolu, et rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest, täidab komisjon oma kohustust järgida ettevõtjate õigust olla ära kuulatud. Nii toimides annab komisjon neile ettevõtjatele piisavalt andmeid enda kaitsmiseks mitte üksnes rikkumise tuvastamise, vaid ka neile trahvi määramise eest (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80 kuni 103/80: Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 21, ja eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 50).

55 Mis puudutab seejärel trahvisummade kindlaksmääramist, siis on asjaomaste ettevõtjate kaitseõigused tagatud võimalusega esitada komisjonile märkusi rikkumise kestuse, raskusastme ja konkurentsivastasuse etteaimatavuse kohta. Lisaks sellele on trahvisumma kindlaksmääramisel ettevõtjatel täiendav tagatis, kuna Üldkohus teeb otsuse täieliku pädevuse raames ja võib muu hulgas trahvi määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel tühistada või seda vähendada (vt selle kohta eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 51, ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Mis puudutab lõpuks täpsemalt korduvust kui raskendavat asjaolu, siis tuleb rõhutada, et kohtupraktikast ilmneb esiteks, et pelk asjaolu, et komisjon on oma varasemas otsuste tegemise praktikas leidnud, et teatud asjaolud ei kujutanud endast trahvisumma kindlaksmääramisel arvessevõetavat raskendavat asjaolu, ei tähenda, et ta oleks kohustatud andma hilisemas otsuses sama hinnangu. Teiseks ei tähenda ettevõtjale teises asjas antud võimalus avaldada arvamust kavatsuse kohta tuvastada tema suhtes korduvus seda, et komisjonil oleks kohustus tegutseda sel viisil kõikide juhtumite puhul, ega ka seda, et sellise võimaluse puudumisel on hagejal takistatud täielikult teostada oma õigust olla ära kuulatud (vt eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

57 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et nagu komisjon oma menetlusdokumentides mainib, märkis ta vastuväiteteatises, et ta kavatseb asjaomastele ettevõtjatele trahvid määrata (vt selle teatise punkt 345) ning et ta võtab arvesse rikkumise kestust ja raskust, viidates suunistele (vt selle teatise punkt 346). Lisaks märkis komisjon, et ta võtab arvesse võimalikke kergendavaid asjaolusid, nagu need on ette nähtud suuniste punktis 29, ning võimalikke raskendavaid asjaolusid, nagu need on ette nähtud suuniste punktis 28, milles on sõnaselgelt viidatud korduvusele (vt selle teatise punkt 350). Lõpuks võttis komisjon teadmiseks, et mõne asjaomase ettevõtja „suhtes oli juba tehtud

otsus, mis käsitles sarnast rikkumist" (vt selle teatise punkt 351), nagu ta täpsustab hageja puhul viitega polüpropüleeni otsusele ja PVC otsusele (vt selle teatise 361. joonealune märkus).

58 Asjaolude alusel, mis komisjon tõi esile vastuväiteteatises ja mida korrati eespool punktis 57, võttis komisjon seega hageja kaitseõigusi rikkumata kooskõlas eespool punktides 54–56 käsitletud kohtupraktikaga vaidlustatud otsuses raskendava asjaoluna arvesse korduvust.

59 Selles suhtes tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja argument, et tema kaitseõigusi rikuti, kuna komisjon esiteks eksitas teda selle raskendava asjaolu ulatuse osas, mida ta vaidlustatud otsuses arvesse võttis, ning teiseks takistas tal vastuväiteteatisele vastamise staadiumis esitada oma argumente üheteist aasta pikkuse aja kohta, mis kulus peroksüühendite otsusest ajani, mil hageja hakkas osalema rikkumises, mille eest vaidlustatud otsuses karistus määrati.

60 Esiteks, kuna komisjon mainis vastuväiteteatises sõnaselgelt oma kavatsust võtta korduvust raskendava asjaoluna arvesse sealhulgas hageja suhtes ning kuna ta ei märkinud selles otsuses, et ta piirdub selles küsimuses tuginemisega polüpropüleeni otsusele ja PVC otsusele, millele ta viitas selle teatise 361. joonealuses märkuses, ei saanud hageja välistada, et komisjon võtab kõnealust raskendavat asjaolu arvesse mis tahes sellise varasema otsuse alusel, mis võib tema puhul tõendada korduvust, nagu peroksüühendite otsus.

61 Teiseks, kuna komisjon ei olnud vastavalt eespool punktis 56 käsitletud kohtupraktikale kohustatud vastuväiteteatises nimetama otsuseid, milles hagejat on varem karistatud kartellikokkulepetes osalemise eest ja millele ta kavatses vaidlustatud otsuses

korduvuse tuvastamisel tugineda, ei saanud pelk asjaolu, et peroksüühendite otsust vastuväiteteatises ei nimetatud, mingil juhul hagejal takistada teostada oma õigust olla täielikult ära kuulatud ega eksitada teda selle raskendava asjaolu ulatuse osas, mida komisjon vaidlustatud otsuses arvesse võttis

62 Seega tuleb tõdeda, et vastupidi hageja väidetule ei ole tema kaitseõigusi rikutud.

63 Mis puudutab teiseks hageja etteheidet, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta võttis peroksüühendite otsust seoses korduvusega arvesse, siis tuleb kõigepealt meenutada, et kohtupraktika kohaselt nõuab proportsionaalsuse põhimõte, et liidu institutsioonide aktid ei ületaks määra, mis on asjakohane ja vajalik taotletava eesmärgi saavutamiseks. Trahvide arvutamise kontekstis tuleb rikkumiste raskusaste kindlaks määrata seoses mitme asjaoluga ning mitte ühelegi asjaolule ei tohi omistada tähtsust, mis oleks teiste hindamiselementidega võrreldes ebaproportsionaalne. Proportsionaalsuse põhimõte tähendab selles kontekstis, et komisjon peab määrama trahvi proportsionaalselt asjaoludega, mida ta võttis arvesse rikkumise raskusastme hindamisel, ning et komisjon peab neid asjaolusid seejuures seostatult ning objektiivselt põhjendatult kohaldama (vt Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-43/02: Jungbunzlauer *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3435, punktid 226–228 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 28. aprilli 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-456/05 ja T-457/05: Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1443, punkt 264).

64 Lisaks on komisjonil kaalutlusõigus, kui ta trahvi suuruse kindlaksmääramisel valib, millised on arvessevõetavad asjaolud, mille hulka kuuluvad näiteks juhtumi eripärased asjaolud, selle kontekst ja trahvide hoiatav mõju, ilma et ta peaks tingimata tuginema kohustuslikult arvessevõetavate kriteeriumide siduvale või ammendavale

loetelule (vt eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Peale selle tuleb rõhutada, et korduvuse eripäraste tunnuste tuvastamine ja hindamine kuulub komisjoni kaalutlusõiguse hulka ning komisjon ei saa sellise tuvastamise käigus olla seotud võimaliku aegumistähtajaga (eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 38, ja Üldkohtu 30. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-161/05: Hoechst *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-3555, punkt 141).

66 Korduvus on nimelt oluline asjaolu, mida komisjon peab hindama, kuna selle arvessevõtmise eesmärk on kutsuda neid ettevõtjaid üles oma käitumist muutma, kellel on ilmselgelt kalduvus konkurentsinorme eirata. Komisjon võib seega igal üksikjuhtumil arvestada sellisele kalduvusele viitavaid tunnuseid, sealhulgas näiteks kahe asjaomase rikkumise vahel möödunud ajale (eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 39, ja eespool punktis 65 viidatud kohtuotsus Hoechst *vs.* komisjon, punkt 141).

67 Euroopa Kohus on leidnud, et see, kui ettevõtja kordab konkurentsinormide rikkumisi, mille vahele jääb suhteliselt lühike ajavahemik, see tähendab vähem kui kümme aastat, annab tunnistust ettevõtja kalduvusest mitte teha kohaseid järeldusi sellest, et on tuvastatud nende normide rikkumine tema poolt (eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 40).

68 Eespool punktides 63–67 käsitletud kohtupraktikast nähtub seega, et kuigi ei ole mingit aegumistähtaega, mis takistaks komisjonil korduvust tuvastada, on samuti tõsi, et vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele ei saa komisjon ajaliste piiranguteta arvesse võtta ühte või mitut varasemat otsust, millega ettevõtjat on karistatud.

69 Käesolevas asjas tuleb esiteks meenutada, et hageja ei vaidlustanud haldusmenetluses ega Üldkohtus vaidlustatud otsuse artikli 1 punktis e sisalduvat komisjoni järeldust, et ta osales kartellikokkuleppes ajavahemikus 17. maist 1995 kuni 9. veebruarini 2000.

70 Teiseks ei vaidle hageja vastu nende otsuste kuupäevadele, milles komisjon teda kartellikokkulepetes osalemise eest varem on karistanud, ega perioode, mille vältel ta osales kartellikokkulepetes, mille eest komisjon on varem karistuse määranud. Selles suhtes tuleb kõigepealt märkida, et peroksüühendite otsuses tuvastas komisjon, et rikkumine vältas 1961. aastast kuni 13. detsembrini 1980 (selle otsuse artikkel 1). Seejärel leidis komisjon polüpropüleeni otsuses, et rikkumine toimus 1977. aasta novembrist kuni 1982. aasta lõpuni või 1983. aasta alguseni (selle otsuse artikli 1 esimene taane). Lõpuks tõdes komisjon PVC otsuses, et rikkumine pandi toime alates 1980. aasta augustist kuni 1984. aasta maini (selle otsuse põhjendused 8 ja 54).

71 Eespool punktides 69 ja 70 esitatud asjaoludest ilmneb seega, et hageja on rikkunud konkurentsinorme, osaledes 1961. aastast kuni 1984. aasta maini pidevalt kartellikokkulepetes, mille eest teda karistati kõigepealt 1984., seejärel 1986. ning lõpuks 1994. aastal, ning et vaatamata tervele hulgale otsustele kordas ta rikkumist, osaledes 17. maist 1995 kuni 9. veebruarini 2000 uues kartellikokkuleppes, mille eest määrati karistus vaidlustatud otsuses.

72 Järelikult võttis komisjon õigustatult arvesse peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust, kui ta tuvastas hageja puhul korduvuse, kuna need otsused, mis võeti vastu lühikeste ajavahemike järel ja millest viimane võeti vastu üks aasta enne seda, kui ta hakkas osalema rikkumises, mille eest karistati vaidlustatud otsuses, annavad tunnistust tema kalduvusest eirata konkurentsinorme. Seega ei rikkunud komisjon proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta võttis neid otsuseid arvesse hageja rikkumiste kordumise hindamisel.

73 Mis puudutab hageja argumente, mille kohaselt esiteks nähtub eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsusest Danone (punkt 40), et komisjon ei võinud seoses korduvusega arvesse võtta peroksüühendite otsust, pidades silmas, et selle otsuse vastuvõtmisest kuni selle rikkumise alguseni, mille eest vaidlustatud otsuses karistus määrati, kulus ülemäära pikk aeg ehk üksteist aastat, teiseks puudutab peroksüühendite otsus üle 30 aasta taguseid sündmusi ning kolmandaks kulus selle rikkumise lõpust, mille eest määrati karistus PVC otsuses, viimati nimetatud otsuse vastuvõtmiseni seitse aastat, siis need tuleb tagasi lükata, kuna need ei ole tulemuslikud. Kõnealused argumendid ei sea mingil juhul kahtluse alla eespool punktis 72 esitatud järeldust.

74 Järelikult tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja etteheide, mille kohaselt komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta võttis peroksüühendite otsust seoses korduvusega arvesse, ning seega tuleb esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Teine osa, mis puudutab *non bis in idem* põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades, et komisjon võttis peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust seoses korduvusega arvesse juba neljas muus otsuses, millega hagejat karistati

– Poolte argumendid

75 Esiteks märgib hageja, et komisjon rikkus *non bis in idem* põhimõtet, mille kohaselt vastavalt kohtupraktikale ei saa isiku suhtes, kelle suhtes on juba tehtud otsus, enam alustada menetlust ega teda karistada samade tegude eest. Käesolevas asjas oleks komisjon pidanud tõdema, et ta oli peroksüühendite otsust, polüpropüleeni

otsust ja PVC otsust juba arvesse võtnud neljas otsuses, mille ta tegi ajavahemikus 2003–2006 ja milles ta määras hagejale karistuse (edaspidi „2003–2006 tehtud neli otsust"). Need otsused on 10. detsembri 2003. aasta otsus K(2003) 4570 (lõplik) ja parandus C (2004) 4 [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/E-2/37.857 – orgaanilised peroksiidid) (ELT 2005, L 110, lk 44; edaspidi „orgaaniliste peroksiidide otsus"), 19. jaanuari 2005. aasta otsus K(2004) 4876 [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/E-1/37.773 – AMCA) (ELT 2006, L 353, lk 12), 3. mai 2006. aasta otsus K(2006) 1766 [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/F/C.38.620 – vesinikperoksiid ja perboraat) (ELT L 353, lk 54; edaspidi „vesinikperoksiidi otsus") ning 31. mai 2006. aasta otsus K(2006) 2098 (lõplik) [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/F/38.645 – metakrülaadid) (ELT 2006, L 322, lk 20; edaspidi „metakrülaatide otsus"). Hageja leiab sisuliselt, et otsus, milles komisjon võttis seoses korduvusega arvesse varasemat rikkumist, keelab tal sama rikkumist arvesse võtta uues otsuses korduvuse raskendava asjaoluna käsitlemisel.

76 Teiseks väidab hageja, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta suurendas trahvi põhisummat korduvuse tõttu samade asjaolude alusel viie erineva juhtumi raames. Kõnealune suurendus on hoiatuseesmärgi seisukohast ebavajalik ja selle suhtes ebaproportsionaalne.

77 Esiteks vaidlustatud otsuses korduvuse tõttu trahvi põhisumma suurendamine oleks olnud õiguspärane üksnes juhul, kui vaidlustatud otsuses süüks pandud teod oleksid aset leidnud hiljem kui teod, mille tõttu võeti vastu 2003–2006 tehtud neli otsust, mitte nende tegudega samaaegsed. Kuna rikkumised, mille eest karistati 2003–2006 tehtud neljas otsuses, toimusid samal ajal kui vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumised, kuid kõnealuseid otsuseid ei olnud veel vastu võetud ajal, mil pandi toime

teod, mille eest karistati vaidlustatud otsuses, ei olnud hagejal võimalust oma tegevust naatriumkloraadi turul kohandada.

78 Teiseks oleks hageja arvates korduvuse tõttu trahvi põhisumma suurendamine 50% sarnaselt suurendusega, mida kohaldati 2003–2006 tehtud neljas otsuses, piisavalt täitnud vaidlustatud otsuses taotletud hoiatuseesmärgi.

79 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

– Üldkohtu hinnang

80 Mis puudutab esiteks hageja etteheidet, et komisjon rikkus *non bis in idem* põhimõtet, kuna ta võttis peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust arvesse esiteks 2003–2006 tehtud neljas otsuses ning teiseks vaidlustatud otsuses, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et *non bis in idem* põhimõte, mis on ühenduse õiguse aluspõhimõte, mis on sätestatud ka 7. detsembril 2000 Nice'is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT C364, lk 1) artiklis 50, keelab konkurentsiõiguse valdkonnas ettevõtja karistamise või tema suhtes menetluse alustamise teist korda konkurentsivastase tegevuse eest, mille eest teda on juba karistatud või seoses millega on tuvastatud tema vastutuse puudumine varasema otsusega, mida ei saa enam vaidlustada (Euroopa Kohtu 5. mai 1966. aasta otsus liidetud kohtuasjades 18/65 ja 35/65: Gutmann *vs.* komisjon, EKL 1966, lk 149, 172, ja 15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P kuni C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 59; eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 184).

81 *Non bis in idem* põhimõtet kohaldatakse juhul, kui on täidetud kolm tingimust: teod on samad, rikkumise toime pannud isik on sama ja kaitstav õigushüve on sama (Euroopa Kohtu 7. jaanuari 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P: Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-123, punkt 338, ja eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 185).

82 Käesolevas asjas tuleb esiteks märkida, et kuna komisjon võttis vaidlustatud otsuses varasemaid rikkumisi arvesse mitte selleks, et nende eest teist korda karistust määrata, vaid üksnes selleks, et karistada hagejat vaidlustatud otsuses tema osalemise eest kartellikokkuleppes, võttes arvesse tema rikkumiste kordumist. Seega ei riku *non bis in idem* põhimõtet asjaolu, et komisjon võttis neid samu rikkumisi juba arvesse 2003–2006 tehtud neljas otsuses.

83 Teiseks tuleb igal juhul märkida, et *non bis in idem* põhimõtte kohaldamise kumulatiivsed tingimused, mida on mainitud eespool punktis 81, ei ole täidetud, kui teod ei ole samad. Komisjon karistab hagejat vaidlustatud otsuses nimelt osalemise tõttu kartellikokkuleppes, mille suhtes ei ole ta varem alustanud menetlust ja mille eest ta ei ole määranud karistusi – mida pealegi ka hageja ei väida.

84 Seega ei rikkunud komisjon *non bis in idem* põhimõtet, kui ta võttis peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust arvesse vaidlustatud otsuses hageja rikkumiste korduvuse tuvastamiseks, kuigi ta oli neid juba arvesse võtnud 2003–2006 tehtud neljas otsuses.

85 Järelikult tuleb hageja see etteheide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

86 Mis puudutab teiseks hageja seisukohta, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta suurendas vaidlustatud otsuses trahvi põhisummat korduvuse tõttu, siis tuleb esiteks selles suhtes põhjendamatuse tõttu tagasi lükata tema argument, et kuna peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust võeti 2003–2006 tehtud neljas otsuses seoses korduvusega arvesse, oli hoiatuseesmärk juba täidetud.

87 Ühelt poolt kuna komisjon peab ettevõtja rikkumiste kordumist arvesse võtma selle rikkumise raskuse kaalumisel, mille eest ta kavatseb karistuse määrata (eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 26), ei takista asjaolu, et komisjon võttis peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust juba arvesse 2003–2006 tehtud neljas otsuses, tal neid kolme otsust vaidlustatud otsuses õiguspäraselt arvesse võtta selleks, et hoiatada hagejat rikkumiste kordamise eest tulevikus.

88 Teiselt poolt tuleb märkida, et see oleks hoiatuseesmärgiga vastuolus, kui komisjon võtaks asjaolu, et ühes varasemas otsuses on ta seoses korduvusega arvesse võtnud esimest rikkumist, arvesse selleks, et välistada hilisemas otsuses trahvi põhisumma suurendamine selle rikkumise tõttu. Niisugune lahendus tooks nimelt kaasa olukorra, mis töötaks vastu trahvi hoiatuseesmärgile ja milles palju kordi rikkumise toime pannud ettevõtjale määratav trahvisumma ei suurene järk-järgult vastavalt tema toime pandud rikkumiste arvule, kuid milles talle määratava trahvi piirmäär vastupidi järk-järgult väheneb vastavalt teda karistavate otsuste arvu suurenemisele.

89 Teiseks on põhjust tulemusetuse tõttu tagasi lükata hageja argument, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta korduvuse tõttu tema trahvisummat veel

kord suurendas, kuigi 2003–2006 tehtud neli otsust puudutasid samaaegseid tegusid kui vaidlustatud otsus, ning et sellest tulenevalt ei jäänud hagejale võimalust oma tegevust naatriumkloraadi turul kohandada. Käesolevas asjas ei ole mingit tähtsust sellel, et 2003–2006 tehtud neli otsust puudutavad samaaegseid tegusid kui vaidlustatud otsus, kuna komisjon tugines üksnes peroksüühendite otsusele, polüpropüleeni otsusele ja PVC otsusele – mille puhul hageja ei eita, et need võeti vastu enne selle rikkumise algust, mille eest määrati karistus vaidlustatud otsuses –, kui ta tuvastas vaidlustatud otsuses hageja rikkumiste kordumise.

90 Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja etteheide, mille kohaselt komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, nii nagu see on määratletud eespool punktis 63, ning seega tuleb tagasi lükata käesoleva väite teine osa tervikuna.

Kolmas osa, mis puudutab proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtte rikkumist, arvestades hageja trahvi põhisumma suurendamist 90% korduvuse tõttu

– Poolte argumendid

91 Hageja väidab teise võimalusena, et isegi kui komisjon oleks vaidlustatud otsuses trahvi põhisummat korduvuse tõttu õigustatult suurendanud, on siiski tõsi, et komisjon rikkus proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtet, kui ta kinnitas suurenduse määraks 90%.

92 Kõigepealt märgib hageja, et miski ei õigusta käesolevast asjas trahvi põhisumma suurendamist 90% korduvuse tõttu, samas kui see suurendus oli 2003–2006 tehtud neljas otsuses 50%. Üldkohus peaks seetõttu suurendust käesoleval juhul vähendama 50%-ni.

93 Lisaks leiab hageja, et korduvuse tõttu trahvi põhisumma suurendamine 90% on ebaproportsionaalne, kuna vaidlustatud otsuses suurendati hoiatava mõju tagamiseks ka Elf Aquitaine'i trahvi põhisummat 70%.

94 Lõpuks märgib hageja, et kuigi ta on teadlik komisjoni kaalutlusruumist trahvide kindlaksmääramisel ning samuti suuniste rangusest, toimusid rikkumised, mille eest karistati orgaaniliste peroksiidide otsuses ja metakrülaatide otsuses, samal ajal kui need, mille eest karistati vaidlustatud otsuses. Peale selle kohaldatakse suuniseid, milles on ette nähtud trahvi suurendamine korduvuse juhul, üksnes ebanormaalselt pika aja tõttu, mille vältel komisjon käesolevat juhtumit uuris. Hageja ei ole kohustatud taluma selle hooletuse kahjulikke tagajärgi, mida komisjon näitas üles käesoleva juhtumi uurimisel.

95 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

– Üldkohtu hinnang

96 Mis puudutab esiteks hageja etteheidet, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kuna korduvuse tõttu trahvi põhisumma suurendamine 90% on käesolevas asjas ebaproportsionaalne, siis tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt määruse

nr 1/2003 artikli 23 lõigetele 2 ja 3 võib komisjon oma otsusega määrata ettevõtjatele trahve, kui need on rikkunud EÜ artiklit 81, ning võtta sellega seoses arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.

97 Lisaks on suuniste punkti 28 esimeses taandes märgitud järgmist:

„Trahvi põhisummat võidakse suurendada, kui komisjon leiab järgmisi raskendavaid asjaolusid:

– kui komisjon või pädev riigiasutus on avastanud [EÜ] artikli 81 või 82 rikkumise ettevõtja poolt, jätkub samasugune või analoogne rikkumine või pannakse toime uus rikkumine. Iga sellise tuvastatud rikkumise korral suurendatakse põhisummat kuni 100% […]”

98 Edasi tuleb tõdeda, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiked 2 ja 3 on trahvi arvutamisel korduvuse arvessevõtmiseks asjakohane õiguslik alus (vt analoogia alusel eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punktid 27–29).

99 Lisaks tagavad suunised, mille komisjon võtab vastu trahvide suuruse arvutamiseks, ettevõtjate õiguskindluse, arvestades et suunistes määratakse kindlaks meetodid, mille komisjon on trahvide summa määramise tarvis enda jaoks kehtestanud (vt selle kohta eespool punktis 52 viidatud Euroopa Kohtu otsus Danone, punkt 23). Ametiasutus ei või konkreetsel juhul nendest kõrvale kalduda, kui ta ei esita võrdse kohtlemise

põhimõttega kooskõlas olevaid põhjendusi (Euroopa Kohtu 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 91).

100 Lisaks nähtub kohtupraktikast, et komisjoni varasem otsuste tegemise praktika ei ole kasutatav konkurentsi valdkonnas määratavate trahvide õigusliku raamistikuna (Üldkohtu 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-203/01: Michelin *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-4071, punkt 292). Komisjonil on trahvisummade kindlaksmääramisel ulatuslik kaalutlusõigus ning ta ei ole seotud oma varasemate hinnangutega (vt Euroopa Kohtu 24. septembri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-125/07 P, C-133/07 P ja C-135/07 P: Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8681, punkt 123 ja seal viidatud kohtupraktika). Selle ulatusliku õiguse eesmärk on võimaldada tal suunata ettevõtjate tegevust konkurentsinormide järgimisele (vt selle kohta Üldkohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01 kuni T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punkt 216). Sellega seoses ei ole ta kohustatud kasutama täpseid matemaatilisi valemeid (eespool viidatud kohtuotsus Michelin *vs.* komisjon, punkt 292).

101 Lõpuks ei saa see, et komisjon on minevikus kohaldanud teatud liiki rikkumiste korral teatud tasemel trahve, võtta temalt võimalust igal hetkel seda taset määruses nr 1/2003 sätestatud piirides tõsta, kui see on vajalik konkurentsipoliitika elluviimise tagamiseks. Konkurentsinormide tõhus kohaldamine nõuab vastupidi, et komisjon saaks igal hetkel kohandada trahvide taset vastavalt selle poliitika vajadustele (Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P kuni C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 169, ja eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone *vs*. komisjon, punkt 395).

102 Käesolevas asjas tuleb ühelt poolt kõigepealt tuleb tõdeda, et määrates vaidlustatud otsuses trahvi põhisumma korduvuse tõttu suurendamise määraks 90%, tegutses komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõigete 2 ja 3 alusel ning kooskõlas suuniste

punkti 28 esimese taandega, mida ka hageja ei eita. Peale selle, vastupidi hageja väidetele ja vastavalt eespool punktides 100 ja 101 viidatud kohtupraktikale ei piiranud asjaolu, et komisjon suurendas varasemates otsustes hageja trahvi põhisummat 50%, vaidlustatud otsuses tema hindamisruumi trahvi põhisumma suurendamise määra kinnitamisel.

103 Teiselt poolt tuleb märkida, et hageja ei esita ühtegi argumenti, mis tõendaks, et võttes arvesse käesoleva juhtumi asjaolusid, mis annavad tunnistust tema tugevast kalduvusest konkurentsinorme eirata, ületas komisjon käesolevas asjas oma kaalutlusruumi piire, kui ta suurendas trahvi põhisummat 90%.

104 Järelikult ei õnnestunud hagejal tõendada, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, nii nagu see on määratletud eespool punktis 63, kui ta suurendas hagejale määratud trahvi põhisummat korduvuse tõttu 90%.

105 Mis puudutab lisaks hageja väidet, et korduvuse tõttu trahvi põhisumma suurendamine 90% on ebaproportsionaalne, kuna Elf Aquitaine'i trahvi põhisummat suurendati hoiatava mõju tagamiseks 70%, siis on põhjust see argument tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

106 Kõigepealt tuleb nimelt märkida, et kuna vaidlust ei ole selle üle, et trahvi põhisummat suurendati 70%mitte hageja, vaid ainult Elf Aquitaine'i puhul, kellega ta ei moodustanud vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal enam ühte ettevõtjat EÜ artikli 81 tähenduses, ei saa seda suurendust arvesse võtta selle hindamisel, kas hageja ainult korduvuse tõttu määratud trahv on ebaproportsionaalne. Lisaks vastavad need kaks suurendust igal juhul kahele erinevale hoiatuseesmärgile. Nimelt kui hagejale vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis d määratud trahvi põhisumma suurendamine 90% on

õigustatud hageja täiendava hoiatamise vajadusega, arvestades tema kalduvust konkurentsinorme eirata, siis selle otsuse artikli 2 punktis a Elf Aquitaine'ile määratud trahvi põhisumma suurendamine 70% vastab vajadusele tagada viimasele määratud trahvi hoiatav mõju, arvestades asjaolu, et kuna tema kogukäive oli oluliselt suurem kui teistel kartelliosalistel, oli tal võimalik kergemini oma trahvi maksmiseks vajalikud rahalised vahendid hankida.

107 Seetõttu tuleb hageja etteheide proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta osaliselt põhjendamatuse ja osaliselt tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

108 Mis puudutab teiseks hageja etteheidet, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna komisjon ei võinud vaidlustatud otsuses tema trahvi põhisummat suurendada ühegi muu määra võrra kui 50%, mida ta kohaldas 2003–2006 tehtud neljas otsuses määratud trahvide suhtes, siis tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt nõuab võrdse kohtlemise põhimõte, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt Euroopa Kohtu 3. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-303/05: Advocaten voor de Wereld, EKL 2007, lk I-3633, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

109 Käesolevas asjas tuleb märkida, et pelk asjaolu, et komisjon on oma varasemas otsuste tegemise praktikas trahvi põhisumma suurendamisel kasutanud teatud määra, ei tähenda vastavalt eespool punktides 100 ja 101 viidatud kohtupraktikale, et arvestades

käesoleva juhtumi asjaolusid, jäi ta ilma võimalusest seda määra vaidlustatud otsuses suurendada piirides, mille ta on endale suunistes kehtestanud, selleks et kutsuda hagejat üles oma konkurentsivastast tegevust muutma.

110 Järelikult tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja etteheide võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta seeläbi, et talle määratud trahvi põhisummat suurendati korduvuse tõttu 90%.

111 Mis puudutab kolmandaks hageja etteheidet, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet, kui ta suurendas trahvi põhisummat korduvuse tõttu 90%, siis tuleb meenutada, et kohtupraktikast nähtub, et juhtudel, kui liidu institutsioonidel on oma ülesannete täitmisel kaalutlusõigus, on ühenduse õiguskorraga haldusmenetlustes antud tagatiste järgimine veelgi suurema tähtsusega. Nende tagatiste hulka kuuluvad eelkõige pädeva institutsiooni kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumi puhul tähtsust omavaid asjaolusid (vt selle kohta Euroopa Kohtu 21. novembri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-269/90: Technische Universität München, EKL 1991, lk I-5469, punkt 14; Üldkohtu 24. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-44/90: La Cinq *vs.* komisjon, EKL 1992, lk II-1, punkt 86, ja 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-31/99: ABB Asea Brown Boveri *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1881, punkt 99).

112 Käesolevas asjas tuleb rõhutada, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 525–527, leidis komisjon, kes ei ole vastavalt eespool punktis 100 viidatud kohtupraktikale kohustatud trahvide kindlaksmääramisel kasutama täpseid matemaatilisi valemeid, õigesti, et trahvi põhisummat tuleb oluliselt suurendada, kuna „esimesed trahvid [, mis hagejale määrati,] ei ajendanud teda oma käitumist muutma"

(vaidlustatud otsuse põhjendus 525). Lisaks ei esita hageja ühtegi argumenti ega tõendit, mis kinnitaks tema väidet, et komisjon ei uurinud hoolikalt ja erapooletult käesoleva juhtumi asjaolusid, mis võimaldasid õigustada viimase poolt tema trahvi põhisumma suurendamist 90%, võttes arvesse hageja tugevat kalduvust konkurentsinorme eirata.

113 Seega ei ole hageja tõendanud, et komisjon rikkus käesolevas asjas hea halduse põhimõtet.

114 Selles suhtes tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja argument, et ta ei ole kohustatud taluma selle hooletuse kahjulikke tagajärgi, mida komisjon näitas üles käesoleva juhtumi uurimisel ning mille tõttu kohaldas komisjon käesoleva juhtumi asjaoludele suuniseid, mis sisuliselt näevad korduvate rikkumiste korral ette raske karistuse. Esiteks ei esita hageja nimelt ühtegi argumenti ega tõendit, mille alusel oleks võimalik tuvastada, et komisjon ei uurinud käesolevat juhtumit mõistliku aja jooksul. Teiseks, kuna konkurentsinormide tõhus kohaldamine nõuab, et komisjon saaks igal hetkel kohandada trahvide taset vastavalt oma poliitika vajadustele (vt eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punktid 210–212, ja seal viidatud kohtupraktika), ei saa talle ette heita, et ta tugines trahvi põhisumma korduvuse tõttu suurendamise määra kinnitamisel suunistele, mille kohaldatavust käesoleva juhtumis asjaoludele hageja ei vaidlusta.

115 Järelikult tuleb hageja kolmas etteheide ja teine väide tervikuna põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

b) Kolmas väide, mis puudutab hageja trahvi 2002. aasta koostööteatise alusel vähendamata jätmist

Poolte argumendid

116 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon tegi vea, kui ta ei vähendanud 2002. aasta koostööteatise alusel tema trahvi 30–50%. Esiteks oli ta teine ettevõtja, kes esitas komisjonile 18. oktoobril 2004 selle teatise alusel taotluse. Teiseks oli tema esitatud tõenditel oluline lisaväärtus, arvestades, millised tõendid selleks ajaks komisjoni toimikus sisaldusid.

117 Esiteks märgib hageja, et lähenemisviis, mida komisjon kasutas vaidlustatud otsuses, on vastuolus rangelt kronoloogilise tõlgendusega, millest ta lähtus oma vesinikperoksiidi otsuses. Viimati nimetatud otsuses vähendas komisjon hoolimata sellest, et esitatud teave oli väga piiratud, selle ettevõtja trahvi 40%, kes oli teisena 2002. aasta koostööteatise alusel taotluse esitanud.

118 Teiseks märgib hageja, et andmed, mis ta komisjonile esitas, võimaldasid viimasel kinnitada teavet, mis sisaldus üksnes EKA trahvide eest kaitse saamise taotluses. Komisjon leidis seega vaidlustatud otsuse põhjendustes 565–577 valesti, et hageja esitatud teabel puudus oluline lisaväärtus, kuna see lihtsalt võimaldas kinnitada teavet, mis oli juba komisjoni valduses ja mille talle olid esitanud esiteks EKA oma trahvide eest

kaitse saamise taotluses ning teiseks Finnish Chemicals vastuses komisjoni 10. septembri 2004. aasta teabenõudele.

119 Esiteks märgib hageja, et oma vastuses komisjoni 10. septembri 2004. aasta teabenõudele piirdus Finnish Chemicals vastamisega küsimustele oma sisemise korralduse kohta ning EKA loetletud koosolekute sisu ja osalejate nimede kinnitamisega. Finnish Chemicals ei täpsustanud siiski nende koosolekute eesmärki ega kinnitanud EKA esitatud teavet, mille kohaselt tegutses naatriumkloraadi turul kartell.

120 Teiseks väidab hageja, et ta kinnitas esimese ettevõtjana EKA avaldusi ning eelkõige viite järgmist seika. Kõigepealt kinnitas ta, et 1990-ndatel aastatel seati sisse klientide ja mahtude jagamise süsteem ning et selle toimimine lõppes 2000. aasta alguses. Seejärel kinnitas ta EKA suulist trahvide eest kaitse saamise taotlust, mille kohaselt oli olemas kompensatsioonisüsteem, mis juhul, kui kartelliosalisele eraldatud mahtude ja tema müügi vahe oli positiivne, võimaldas kahjustatud tootjatel oma mahtu järgmisel aastal suurendada. Lisaks täpsustas hageja, et kolm hinnatõusu olid edukad. Peale selle esitas ta hulganisti andmeid kartelliosaliste vahel seoses kliendiga MODO tekkinud konflikti kohta. Lõpuks märkis ta, et kartell lõppes 2000. aastal konkurentsiõiguse järgimise programmide vastuvõtmise tulemusel.

121 Esiteks nähtub eespool esitatust, et hageja esitatud teave võimaldas komisjonil kinnitada ja täiendada kartelli laadi, kestuse ja toimimisviisi kohta ning selle kohta, millist mõju see avaldas asjaomasele turule, EKA esitatud tõendeid, mida Finnish Chemicals ei kinnitanud oma 10. septembri 2004. aasta vastuses komisjoni teabenõudele.

122 Teiseks on tema esitatud teabel oluline lisaväärtus, kuna kirjeldades rikkumist sarnaste sõnadega nagu EKA, võimaldas ta kinnitada kartelli põhilisi elemente ja suurendada komisjoni võimet rikkumine tuvastada. Eraldi võetuna oli EKA trahvide eest kaitse saamise taotluse tõenduslik väärtus vaid vähene, kuna nagu viimane seda oma suulises trahvide eest kaitse saamise taotluses tunnistas, ei olnud tema esitatud teavet alati olnud võimalik kontrollida ning teised kartelliosalised oleksid võinud need seega vaidlustada. Nagu komisjon paljudes teistes otsustes on leidnud, õigustab juba komisjoni valduses olevate tõendite pelk kinnitamine 2002. aasta koostööteatise alusel trahvi vähendamist.

123 Kolmandaks märgib hageja, et teave, mille ta komisjonile esitas, tõi päevavalgele teatud hulga uusi asjaolusid, mis ei olnud varem komisjoni valduses ja mis seega suurendasid märgatavalt komisjoni võimet kõnealused asjaolud tuvastada. Selles suhtes märgib ta ka, et kohtupraktikast ilmneb, et komisjon ei tohi eelistada ühe ettevõtja esitatud teatud dokumente varem ühe teise ettevõtja esitatud dokumentide kahjuks ning et ettevõtja esitatud teabe lisaväärtuse hindamine ei saa sõltuda sellest, kas komisjon otsustab seda teavet kasutada või mitte.

124 Esiteks, nagu hageja märkis vastuväiteteatisele vastuseks esitatud märkuste punktides 210 ja 211, teavitas ta komisjoni ühest dokumendist, millele viidati vaidlustatud otsuse põhjenduses 76 ja millest tal ei olnud koopiat säilinud ning milles oli iga ühise kliendi osas täpsustatud, millises mahus igal naatriumkloraadi tootjal oli turgude jagamise kokkuleppe kohaselt lubatud neile tarnida. Niisuguse dokumendi olemasolu tõendas kartelli struktureerituse taset.

125 Teiseks nimetas hageja vastuväiteteatisele vastuseks esitatud märkustes esimese ettevõtjana Mandri-Euroopa kliendid, keda puudutas müügimahtude jagamine naatriumkloraadi tootjate vahel. Ta leiab sellest tulenevalt, et kõnealune teave võis võimaldada komisjonil hinnata kartelli geograafilist ulatust ja võis seega olla teabenõuete aluseks, selleks et kontrollida, et hinnatõuse tõepoolest kohaldati. Hageja täpsustab selles suhtes, et vastupidi komisjoni väidetele oli hageja esindaja L.-i nimetatud üheksast kliendist EKA juba nimetanud ainult kahte.

126 Neljandaks väidab hageja kõigepealt, et vaidlustatud otsuse sõnastusest endast ilmneb, et komisjon tugines rikkumise toimepanemise tuvastamiseks ja muudest allikatest pärineva mõne teabe kinnitamiseks paljudele tema esitatud andmetele. Ta viitab siinkohal vaidlustatud otsuse põhjendustele 76, 98, 207, 254, 273 ja 284 ning selle otsuse 116., 118., 142., 259., 305., 325. ja 337. joonealusele märkusele.

127 Seejärel täpsustab hageja, et vastupidi komisjoni väidetele käsitleb vaidlustatud otsuse põhjendus 254 mitte 2000. aasta kevadel toimunud koosolekut, mille toimumist oli võimatu kinnitada, vaid 1999. aastal Finnish Chemicals'iga peetud koosolekut, kus viimane teatas, et „ta on [kliendi] MODO ainutarnija kokkuleppe [alusel], mille tema emaettevõtja sõlmis MODO-ga, rikkudes sedasi EKA, Finnish Chemicals'i ja [tema enda] vahelist kokkulepet selle kliendi kohta".

128 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

Üldkohtu hinnang

129 Komisjon määratles 2002. aasta koostööteatises tingimused, mille korral võib komisjoni poolt kartellikokkuleppe suhtes läbiviidava uurimise käigus temaga koostööd tegevaid ettevõtjaid neil muidu tasumisele kuuluvast trahvist vabastada või seda vähendada.

130 Vastavalt 2002. aasta koostööteatise punktile 20 „[e]ttevõtjate puhul, kes ei täida [trahvist vabanemiseks vajalikke] tingimusi, võib siiski vähendada kehtestatava trahvi määra".

131 2002. aasta koostööteatise punktis 21 on sätestatud, et „[s]elleks, et ettevõtja trahvi saaks vähendada [selle teatise punkti 20 alusel], peab ta esitama komisjonile kahtlustatava rikkumise kohta tõendid, millel on komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus, ning lõpetama oma osaluse kahtlustatavas rikkumises hiljemalt tõendite esitamise ajal".

132 2002. aasta koostööteatise punkti 23 punkti b esimeses lõigus on ette nähtud kolm trahvi vähendamise vahemikku. Nimelt esimesel ettevõtjal, kes täidab selle teatise punktis 21 sätestatud tingimused, on õigus trahvi vähendamisele vahemikus 30–50%, teisel ettevõtjal vahemikus 20–30% ning järgmistel ettevõtjatel trahvi vähendamisele kõige enam 20%.

133 2002. aasta koostööteatise punkti 23 punkti b teises lõigus on märgitud, et „[k]õigis nimetatud rühmades trahvi vähendamise taseme kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse [selle teatise] punktis 21 sätestatud tingimustele vastavate tõendite esitamise aega ja nende lisaväärtust" ning et „[p]eale selle võib komisjon arvesse võtta ettevõtja poolt pärast andmete esitamist tehtud koostöö ulatust ja järjepidevust".

134 Kohtupraktika kohaselt on komisjonil trahvide arvutamise meetodi küsimustes ulatuslik kaalutlusõigus ning ta võib sellega seoses võtta arvesse mitut asjaolu, mille hulgas on asjaomaste ettevõtjate koostöö komisjoni talituste läbi viidava uurimise ajal. Selles raamistikus peab komisjon andma keerulisi faktilisi hinnanguid, näiteks selliseid, mis puudutavad iga ettevõtja koostööd (Euroopa Kohtu 10. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-328/05 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-3921, punkt 81, ja eespool punktis 63 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 219).

135 Lisaks saab kartelliosaliste tehtud koostöö hindamise raames vaidluse aluseks olla üksnes komisjoni ilmselge hindamisviga, kuna komisjonil on ulatuslik kaalutlusruum ettevõtja koostöö kvaliteedi ja kasulikkuse hindamisel, eeskätt võrreldes teiste ettevõtjate panusega (eespool punktis 134 viidatud kohtuotsus SGL Carbon *vs.* komisjon, punkt 88). Tuleb samuti meenutada, et kuigi komisjon on kohustatud põhjendama, miks tema hinnangul on ettevõtjate poolt koostööteatise alusel komisjonile esitatud tõendid sellise väärtusega, et need kas õigustavad määratud trahvi vähendamist või mitte, on seevastu ettevõtjad, kes soovivad komisjoni otsust vaidlustada, kohustatud tõendama, et ilma teabeta, mille need ettevõtjad komisjonile vabatahtlikult edastasid, ei oleks viimane suutnud rikkumist olulises osas tõendada ja seega trahve määravat otsust vastu võtta (eespool punktis 100 viidatud kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, punkt 297).

136 Peale selle lähtub konkurentsiõiguse rikkumises osalenud ettevõtjate trahvide vähendamine koostöö korral kaalutlusest, et selline koostöö hõlbustab komisjoni tööd rikkumise tuvastamisel ja vajaduse korral sellele lõpu tegemisel (eespool punktis 101 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 399, ja Üldkohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-338/94: Finnboard *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-1617, punkt 363). Vähendamise põhjust silmas pidades ei või komisjon jätta arvestamata esitatud informatsiooni kasulikkust, mis sõltub tingimata juba komisjoni valduses olevatest tõenditest (eespool punktis 63 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 220).

137 Lisaks ilmneb kohtupraktikast, et juhul, kui ettevõtja koostööna üksnes kinnitab vähem täpsel ja otsesel viisil teavet, mida teine ettevõtja on koostöö käigus juba andnud, ei saa selle ettevõtja koostööd – kuigi see ei pruugi olla komisjoni jaoks täiesti kasutu – pidada võrreldavaks koostööga, mida tegi esimesena kõnealuse teabe esitanud ettevõtja. Avaldus, mis piirdub juba komisjoni valduses oleva avalduse teatavas ulatuses kinnitamisega, ei hõlbusta tegelikult komisjoni ülesannet märkimisväärselt. Seega ei ole see piisav, et õigustada trahvisumma vähendamist koostöö alusel (vt selle kohta Üldkohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-44/00: Mannesmannröhren-Werke *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2223, punkt 301; eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 455, ja eespool punktis 63 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 222).

138 Lõpuks ei anna uurimise käigus ettevõtja tehtud koostöö õigust mingisugusele trahvi vähendamisele, kui see koostöö ei olnud midagi enamat kui määruse nr 1/2003 artiklist 18 tulenevate kohustuste täitmine (Üldkohtu 10. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas T-12/89: Solvay *vs.* komisjon, EKL 1992, lk II-907, punktid 341 ja 342, ning eespool punktis 51 viidatud Üldkohtu otsus Danone, punkt 451).

139 Käesoleval juhul tuleb esmalt märkida, et vaidlust ei ole selle üle, et esiteks, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 561, oli hageja pärast EKA-d teine ettevõtja, kes esitas 2002. aasta koostööteatise alusel taotluse. Teiseks, nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 565 märkis, ilma et hageja sellele vastu vaidleks, on ainult komisjoni 10. septembri 2004. aasta teabenõudele 18. oktoobril 2004 antud vastuse (edaspidi „hageja vastus") punktis 3 sisalduv teave niisugune, mis kujutab endast enamat kui üksnes viimase kohustust vastata teabenõudele, mille komisjon talle määruse nr 1/2003 artikli 18 alusel saatis. Hageja vastuse punktis 3 sisalduv teave, mis käsitleb 24. septembril 2004 tema ja ta töötaja L.-i vahel toimunud vestlust, puudutab nimelt otse kõnealuse rikkumisega seotud asjaolusid.

140 Seega tuleb ainult hageja vastuse punktis 3 sisalduva teabe alusel analüüsida nelja etteheidet, mis ta esitab, et tuvastada, kas komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et hageja esitatud teabel ei olnud olulist lisaväärtust ning et see ei õigusta talle määratud trahvi summa vähendamist 30–50%.

141 Esiteks, mis puudutab hageja etteheidet, et komisjon oleks vaidlustatud otsuses pidanud tema trahvi vähendama, nagu ta tegi seda vesinikperoksiidi otsuses hoolimata sellest, et teave, mille ta esitas viimati nimetatud otsuses käsitletud kartelli kohta, oli väga piiratud, siis tuleb see põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Lisaks asjaolule, et komisjon on kohustatud mitte oma varasema otsuste tegemise praktika, vaid 2002. aasta koostööteatise alusel kaaluma, kas ettevõtja pakutud koostöö õigustab trahvi vähendamist, ei võimalda hageja argument tuvastada, et tema esitatud teabel

on käesoleva juhtumi asjaoludel oluline lisaväärtus, arvestades tõendeid, mis olid selle teatise alusel taotluse esitamise ajal juba komisjoni valduses.

142 Teiseks, mis puudutab hageja etteheidet, et kinnitas esimese ettevõtjana EKA suulises trahvide eest kaitse saamise taotluses esitatud teavet, siis tuleb analüüsida viite seika, mille kohta hageja väidab, et neil on komisjoni jaoks oluline lisaväärtus.

143 Kõigepealt selle kohta, et hageja teatas komisjonile, et „1993[.aasta] lõpus seadsid mõned naatriumkloraadi tootjad sisse klientide ja mahtude jagamise süsteemi", märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 569, et „[hageja] kinnitas süsteemi olemasolu üldsõnaliselt, kuid ei esitanud ühtegi kirjalikku tõendit, mis pärineks asjaolude asetleidmise ajast ja mis oleks märgatavalt suurendanud võimalust kõnealused asjaolud tuvastada". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse. Lisaks asjaolule, et EKA suulisest trahvide eest kaitse saamise taotlusest ilmneb, et viimane oli komisjoni niisugusest süsteemist juba teavitanud, ei kinnitanud hageja seda teavet kirjalike tõenditega ega esitanud täiendavaid täpsustusi klientide ja mahtude jagamisega seotud kuupäevade, kohtade, korra ega summade kohta. Seetõttu ei saa vastavalt eespool punktis 137 viidatud kohtupraktikale hageja suulises avalduses tema pelka kinnitust mahtude ja klientide jagamise kohta käsitada olulise lisaväärtusega teabena.

144 Edasi, mis puudutab hageja esitatud teavet, mille kohaselt oli kahjustatud tootjate vahel olemas kompensatsioonisüsteem, mis võimaldas neil oma mahtu järgmisel aastal suurendada, siis tuleb meenutada, et nagu eespool punktis 143 märgiti, mainis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 569, et „ta oli naatriumkloraadi turu jagamise mehhanismi kohta juba saanud teavet EKA suulisest avaldusest" ning et „[hageja] kinnitas süsteemi olemasolu üldsõnaliselt, kuid ei esitanud ühtegi kirjalikku tõendit, mis pärineks asjaolude asetleidmise ajast ja mis oleks märgatavalt suurendanud komisjoni

võimet kõnealused asjaolud tuvastada". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse. Lisaks asjaolule, et EKA suulisest trahvide eest kaitse saamise taotlusest ilmneb, et viimane oli komisjoni teatud liikmesriikides sisse seatud kompensatsioonisüsteemist juba teavitanud, ei esitanud hageja kirjalikke tõendeid selle süsteemi olemasolu kohta ega oma suulises avalduses täpsustusi selle süsteemiga seotud kuupäevade, kohtade ega korra kohta.

145 Mis puudutab peale selle asjaolu, et hageja teatas komisjonile, et kolm hinnatõusu olid edukad, siis märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 572 selle kohta, et „1993., 1994. ja 1995. aasta hinnatõusude osas kinnitas [L.] väga üldsõnaliselt EKA poolt juba esitatud teavet, lisamata omal algatusel muid täpsustusi kõnealuse tegevuse kohta". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse. Nimelt lisaks asjaolule, et EKA suulisest trahvide eest kaitse saamise taotlusest ilmneb, et viimane oli komisjonile juba edastanud üksikasjaliku teabe hinnatõusude perioodilisuse, suuruse ja mehhanismi kohta, ei esitanud hageja nende kinnituste toetuseks täiendavaid tõendeid ega üksikasju lisaks neile, mis juba olid komisjoni valduses, mistõttu ei lihtsustanud ta eespool punktis 137 viidatud kohtupraktika tähenduses märkimisväärselt komisjoni ülesannet neid asjaolusid tõendada.

146 Mis puudutab lisaks „hulka andmeid kartelliosaliste vahel tekkinud konflikti kohta", mis oli seotud kliendi MODO otsusega hagejalt alates 1998. aasta keskpaigast enam mitte hankida, ning erinevate koosolekute kohta, mis järgnesid sellele 1999. aastal ja 2000. aasta kevadel ning millest hageja komisjoni teavitas, siis tuleb mainida, et komisjon märgib vaidlustatud otsuse põhjenduses 573, et „[L.-i] avaldused kinnitasid EKA ja Finnish Chemicals'i avalduste peamisi elemente, kuid […] ei toonud päevavalgele uusi asjaolusid ega täiendavaid tõendeid, mis oleks märgatavalt suurendanud komisjoni võimet kõnealused asjaolud tuvastada". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse.

Nimelt lisaks asjaolule, et EKA oli oma suulises trahvide eest kaitse saamise taotluses komisjoni teavitanud kartelliosaliste vahel seoses kliendiga MODO tekkinud konfliktist, tuleb märkida, et hageja ei esitanud oma kinnituste toetuseks tõendeid ega täpsustusi, mis oleks komisjonil võimaldanud tõendada rikkumise asjaolusid, mis viimane pidi – nagu sõnaselgelt nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 215 ja 216 – kindlaks tegema Finnish Chemicals'i esitatud dokumentide põhjal.

147 Mis puudutab peale selle hageja esitatud teavet, mille kohaselt kartell lõppes 2000. aasta keskpaigas konkurentsiõiguse järgimise programmide vastuvõtmise tulemusel, siis märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 575, et „[L.] piirdus sellega, et kinnitas EKA avaldust [konkurentsiõiguse järgimise] programmide vastuvõtmise mõju kohta, esitamata selle kohta uusi tõendeid". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse. Nimelt lisaks asjaolule, et see üksik teave ei ole täpne konkreetse kuupäeva osas, millest komisjon lähtus rikkumise lõpu tuvastamisel ja milleks oli 9. veebruar 2000 (vt vaidlustatud otsuse artikli 1 punkt e), ei hõlbustanud hageja pelk suuline kinnitus selle teabe kohta, mis oli juba komisjoni valduses, märkimisväärselt tema ülesannet eespool punktis 137 viidatud kohtupraktika tähenduses.

148 Eespool toodut silmas pidades tuleb tagasi lükata hageja etteheide, mille kohaselt teabel, mille ta esitas komisjonile ja mis kinnitas juba viimase valduses olnud andmeid, oli oluline lisaväärtus.

149 Mis puudutab kolmandaks hageja seisukohta, et teave, mille ta komisjonile esitas, tõi päevavalgele uusi asjaolusid, millest komisjon ei olnud varem teadlik ja mis seega suurendasid märgatavalt komisjoni võimet kõnealused asjaolud tuvastada, siis tuleb analüüsida kahte teabe elementi, millele hageja selle etteheite põhjendamiseks viitab.

150 Mis puudutab kõigepealt asjaolu, et hageja teavitas komisjoni loetelust, mida tal ei olnud säilinud ja milles oli kartelliosaliste iga ühise kliendi osas täpsustatud millises mahus nad neile tarnisid, siis tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta sel alusel trahvi ei vähendanud. Kuna nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 76 märkis, hageja talle seda loetelu ei esitanud, ei võimaldanud niisugune teave tal kõnealuse rikkumise koosseisu tunnuseid kindlaks teha.

151 Mis puudutab seejärel asjaolu, et hageja nimetas esimese ettevõtjana Mandri-Euroopa kliendid, keda puudutas mahtude jagamine, võimaldades komisjonil hinnata kartelli geograafilist ulatust ja andes aluse teabenõuete esitamiseks, siis tuleb tõdeda, et kuigi komisjon ei võtnud selle argumendi kohta vaidlustatud otsuses konkreetset seisukohta, märkis ta siiski vaidlustatud otsuse põhjenduses 576 muu hulgas, et „üldiselt tuleb [hageja] esitatud teabe kvaliteeti ja kvantiteeti pidada väga piiratuks" ning et „kuigi [hageja] väga üldiselt kinnitas kartelli toimimise teatud aspekte, ei teinud ta seda viisil, mis oleks märgatavalt suurendanud komisjoni võimet rikkumist tõendada". Selles osas tuleb tõdeda, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga. Kuigi kartelli esemeks olnud ettevõtjate nimede loetelu täiendas seda, mille EKA oli komisjonile esitanud, on samuti tõsi, et kuna see ei sisaldanud üksikasju selle mahtude jagamise süsteemi rakendamise, kuupäevade ja arvude kohta, mille esemeks need ettevõtjad olid, ei olnud sellel teabel komisjoni jaoks olulist lisaväärtust. Seda järeldust ei muuda argument, mille hageja esitas kohtuistungil ja mille kohaselt komisjon sai hageja

esitatud teavet täiendada kartelli esemeks olnud ettevõtjatele teabenõuete saatmise teel. Kuna hageja ise ei esitanud seda üksikasjalikku teavet, mis talle pidi tingimata teada olema, kuna ta oli jagamissüsteemis osalenud, siis asjaolu, et komisjonil oli võimalik seda teavet oma uurimisvolitusi kasutades kinnitada või täiendada, ei muuda järeldust, et hageja esitatud teave ei hõlbustanud märkimisväärselt komisjoni tööd kõnealuse rikkumise koosseisu tunnuste tuvastamisel.

152 Seetõttu tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja kolmas etteheide, mille kohaselt komisjonile esitatud teave, millest viimane ei olnud eelnevalt teadlik, oli olulise lisaväärtusega.

153 Mis puudutab neljandaks hageja etteheidet, mille kohaselt vaidlustatud otsuse sõnastusest endast ilmneb, et komisjon tugines rikkumise toimepanemise tuvastamiseks ja muudest allikatest pärineva mõne teabe kinnitamiseks paljudele tema esitatud andmetele, siis tuleb analüüsida, kas vaidlustatud otsuse põhjendustest, millele hageja viitab ja mida on nimetatud eespool punktis 126, nähtub, et ta tõepoolest suurendas märkimisväärselt komisjoni võimet kõnealuse rikkumise koosseisu tunnused kindlaks teha.

154 Mis puudutab kõigepealt vaidlustatud otsuse põhjendust 76 ja sellega kaasnevat 116. joonealust märkust, siis kirjeldab komisjon nendes kartelli üldist toimimist, mida iseloomustasid eelkõige „sagedased kontaktid kahe- või mitmepoolsete koosolekute ning telefonivestluste vormis, ilma et alati oleks siiski järgitud konkreetset skeemi". Komisjon lisab sellele, et „[hageja] sõnul koostati kohe kartelli toimimise alguses loetelu ühistest klientidest ja müügimahtudest, mis igal kartelliosalisest naatriumkloraadi

tootjal oli lubatud neile tarnida", ning et „[hageja] siiski ei esitanud kõnealust loetelu komisjonile". Selles suhtes tuleb niisiis samadel põhjustel kui eespool punktides 144 ja 150 tõdeda, et sellel teabel, mille kohta komisjon sõnaselgelt märkis, et hageja ei esitanud ühtegi sisulist tõendit, ei olnud olulist lisaväärtust. Komisjon ei teinud seega ilmset hindamisviga, kui ta välistas kõnealuse teabe olulise lisaväärtuse.

155 Lisaks märgib komisjon vaidlustatud otsuse 118. joonealuses märkuses, et hageja „kinnitas [EKA suulisi avaldusi] EKA kirjeldatud turu jagamise mehhanismi ja kompensatsioonisüsteemi olemasolu kohta". Selles suhtes tuleb meenutada, et kuigi hageja kinnitas niisuguse konkurentsivastase tegevuse toimumist, ei piisanud ainuüksi sellest teabest siiski selleks, et võimaldada komisjonil rikkumise koosseisu tunnuseid tõendada. Seetõttu ei saa samadel põhjustel kui eespool punktis 144 järeldada, et pelgalt see teave, mis oli komisjonile juba teada, on olulise lisaväärtusega.

156 Edasi märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 98 ja sellega kaasnevas 142. joonealuses märkuses eelkõige, et „EKA teatab ka, et 1995. aasta paiku otsustati koos Finnish Chemicals'i ja [hagejaga] „rakendada suur hinnatõus, mis toimis" Portugali osas eskuudo väärtuse vähenemise tõttu", et „EKA esitatud tõenditest ilmneb, et 1995. aastal tõstis ettevõtja oma Portugali klientidele kohaldatavaid hindu võrreldes 1993. aastal kohaldatud hindadega 31% ja 44%" ning et „[hageja] rakendas samuti 1995. aastal hinnatõusu edukalt". Seega nähtub vaidlustatud otsuse tekstist, et see 1995. aasta hinnatõus tuvastati EKA esitatud suulise teabe ja dokumentide põhjal, ning ka hageja ei eita seda. Järelikult isegi kui hageja esitatud suuline teave kinnitab

EKA esitatud teavet, ei saa seda vastavalt eespool punktis 137 viidatud kohtupraktikale pidada olulise lisaväärtusega teabeks, kuna EKA oli selle juba esitanud ja hageja ei lisanud kõnealuse hinnatõusu kohta täiendavaid üksikasju.

157 Lisaks märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 207 ja sellega kaasnevas 259. joonealuses märkuses, et „[t]uleb mainida, et Finnish Chemicals'i ja [hageja] vahelistes aruteludes, mis puudutasid [klienti] MODO, helistas [L.] [B.-le] (Finnish Chemicals'i Prantsusmaale importija Quadrimex'i esindaja), selleks et arutada [hageja] kaotatud mahu küsimust", ning et „nende telefonikõnede käigus 2. ja 5. oktoobril 1998 kaebas [L.] skandinaavlaste agressiivsuse üle ja nõudis [hagejale] mahulist kompensatsiooni". Selle kohta ilmneb vaidlustatud otsuse 257. joonealuses märkuses viidatud dokumentidest ning selle otsuse punktist 4.3.1.20 „1998 – konflikt seoses kliendiga MODO", et kliendile MODO tarnimise küsimuses konkurentide vahel toimunud kontaktide täpse laadi, kontaktide kuupäevade ja jagatud mahtude kindlakstegemiseks tugines komisjon täielikult Finnish Chemicals'i esitatud täpsetele andmetele. Komisjon ei teinud seega ilmset hindamisviga, kui ta välistas hageja esitatud teabe olulise lisaväärtuse.

158 Lisaks märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 254 ja sellega kaasnevas 305. joonealuses märkuses, et hageja avaldas, et „[L.] arvab mäletavat ühte Finnish Chemicals'i ja [hageja] vahelist koosolekut, mille eesmärk oli mõista, miks MODO-le kohaldatavaid jagamisreegleid enam ei järgitud", ning et „sellel koosolekul, mida [L.] arvab olevat toimunud 1999. aasta esimesel trimestril Soomes, teatas Finnish Chemicals, et saanud [MODO] ainutarnijaks kokkuleppe [alusel], mille tema emaettevõtja sõlmis MODO-ga, rikkudes sedasi EKA, Finnish Chemicals'i ja [hageja] vahelist

kokkulepet selle kliendi kohta". Selles suhtes tuleb märkida, et komisjon lisab vaidlustatud otsuse põhjenduses 255, et „kuna MODO ja Finnish Chemicals'i vaheline leping sõlmiti alles septembris 1999, leiab komisjon siiski, et [L.] ajas kuupäevad ja kohad segi ning et ta rääkis tegelikult 9. novembril 1999 Kopenhaagenis toimunud koosolekust". Seetõttu kuna lisaks asjaolule, et hageja esitatud suuline teave ei ole tema enda ütluste kohaselt kindel („[L.] arvab mäletavat"), on see ka ebatäpne, tuleb igal juhul tõdeda, et kaugel sellest, et komisjon oleks seda kasutanud rikkumise koosseisu tunnuste tõendamiseks, märgib ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 255 sõnaselgelt, et kõnealune teave on vale, kusjuures hageja ei vaidle sellele vastu. Komisjon ei teinud seega ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et sellel teabel, mida muu teave ei kinnitanud, puudus oluline lisaväärtus.

159 Mis puudutab lisaks vaidlustatud otsuse 325. joonealust märkust, siis selles on viidatud otsuse põhjendusele 273, milles komisjon märgib muu hulgas, et hageja „mainis EKA, Finnish Chemicals ja [tema enda] vahel „2000. aasta kevadel" toimunud koosolekut, mille kohta võib oletada, et tegemist on [vaidlustatud otsuse] põhjenduses 283 kirjeldatud 9. veebruari 2000. aasta koosolekuga". Viimati nimetatud põhjenduses täpsustab komisjon, et paralleelselt 9. veebruari 2000. aasta koosolekuga teatas EKA, „et [ta] keeldub osalemast üheski uues arutelus konkurentidega". Vaidlustatud otsuse põhjenduses 284 ja sellega kaasnevas 337. joonealuses märkuses märgib komisjon, et „naatriumkloraadi turul ühenduses 1999. aastal toimunud muutused (eelkõige seoses Finnish Chemicals'i ja MODO vahel tarnelepingu sõlmimisega) tõid kaasa naatriumkloraadi tootjate vaheliste kontaktide lõppemise ning isegi kui mõned telefonikõned ja koosolekud toimusid veel 2000. aasta jaanuaris ja veebruaris […], ei taastatud peamiselt müügimahtude jagamisele suunatud pingutustes seisnenud tavapärase koostöö taset". Vaidlustatud otsuse 337. joonealuses märkuses täpsustab komisjon, et „EKA ja [hageja] viitavad oma [konkurentsiõiguse järgimise] programmidele, mis kehtestati

1999. ja 2000. aastal", samas kui „Finnish Chemicals märgib, et kontaktid konkurentidega muutusid pärast [kliendiga] MODO lepingu sõlmimist harvaks". Eespool toodut silmas pidades tuleb märkida, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et hageja esitatud teabel puudus oluline lisaväärtus. Nimelt lisaks asjaolule, et hageja esitatud teave, mille kohaselt kartell lõppes pärast konkurentsiõiguse järgimise programmide kehtestamist, ei ole täpne konkreetse kuupäeva osas, millest komisjon lähtus rikkumise lõpu tuvastamisel, tuvastas komisjon – nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 290 – hoopis EKA esitatud täpsustuste alusel, et rikkumine lõppes kutseühingu CEFIC koosolekuga, mis toimus 9. veebruaril 2000.

160 Järelikult tuleb hageja neljas etteheide, mille kohaselt nähtub vaidlustatud otsuse tekstist endast, et ta esitas olulise lisaväärtusega teavet, ja kolmas väide tervikuna põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

c) Neljas väide, mis puudutab hageja trahvi vähendamata jätmist väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala

161 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon rikkus õigusnorme ja tegi faktivigu, kui ta ei vähendanud tema trahvi väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala. Üldkohus peab otstarbekaks analüüsida selle väite kolme osa osaliselt teistsuguses järjekorras kui see, milles hageja need esitas.

Teine osa, mis puudutab õigusnormide rikkumist ja faktivigu, mis komisjon tegi, kui ta leidis, et hageja koostöö ei õigusta trahvi vähendamist suunistes ette nähtud kergendavate asjaolude alusel

– Poolte argumendid

162 Hageja märgib, et komisjon rikkus õigusnorme ja tegi faktivigu, kuna hageja trahvi ei vähendatud kergendavate asjaolude alusel, hoolimata sellest, et suuniste punkti 29 neljandas taandes on niisugune vähendamine ette nähtud. Hageja on seisukohal, et kõnealuses punktis, mida komisjon ei või tõlgendada kitsalt, piirates selle kohaldamisala erandlike asjaoludega, on nimelt ette nähtud, et sellise ettevõtja trahvi, kes on 2002. aasta koostööteatise alusel ebapiisavalt koostööd teinud, võib vähendada juhul, kui esiteks tegi ta tõhusat koostööd ning teiseks jäi see koostöö ettevõtja juriidilisest koostöökohustusest väljapoole.

163 Esiteks märgib hageja, et komisjoni 20. oktoobri 2005. aasta otsuse EÜ […] artikli 81 lõike 1 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/C.38.281/B.2 – toortubakas, Itaalia) põhjendustes 385–398 kohaldas komisjon suuniste punkti 29 neljandat taanet, vähendades kergendavate asjaolude alusel 50% sellise ettevõtja trahvi, kes jäi ilma 2002. aasta koostööteatise alusel antud tingimuslikust kaitsest trahvide eest. Eelkõige seda otsust ning samuti komisjoni muid otsuseid arvesse võttes on mõistetamatu, miks hageja trahvi ei vähendata kergendavate asjaolude alusel, kuigi ta ei vaielnud vastu faktilistele asjaoludele ja tegi menetluses koostööd.

164 Teiseks väidab hageja ühelt poolt, et ta tegi komisjoniga tõhusat koostööd. Ta mitte ainult tunnistas oma rikkumises osalemist alates uurimise algusest, nagu nähtub eelkõige asjaolust, et ta oli teine ettevõtja, kes tegi komisjoniga koostööd, vaid esitas ka suure hulga üksikasjalikke andmeid, mis võimaldasid täpsustada kartelli laadi, kestust, osalejaid ja toimimisviisi, nagu ilmneb teabest, mille ta esitas oma 18. oktoobri 2004. aasta vastuses komisjoni teabenõudele.

165 Teiselt poolt tegi hageja koostööd, mis ületas kaugelt tema juriidilist koostöökohustust. Nimelt alates 2002. aasta koostööteatise alusel taotluse esitamisest tegi ta komisjoniga tihedalt ja pidevalt koostööd, nagu ilmneb vastustest, mis ta esitas komisjoni 16. veebruari 2007. aasta teabenõudele. Ta mitte ainult loobus õigusest ennast mitte süüstada, vaid osales ka aktiivselt rikkumise toimepanemise tõendamisel.

166 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

– Üldkohtu hinnang

167 Hageja väidab sisuliselt, et võttes arvesse koostööd, mida ta komisjoniga haldusmenetluses tegi, rikkus komisjon õigusnorme ja tegi faktivigu, kui ta ei vähendanud hageja trahvi suuniste punkti 29 neljanda taande alusel.

168 Kõigepealt tuleb märkida, et suuniste punkti 29 neljandas taandes on komisjon võtnud endale kohustuse – kui ta teostab oma kaalutlusõigust nende kergendavate asjaolude hindamisel, mida ta on kohustatud trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse võtma – vähendada trahvi juhul, kui „ettevõtja teeb komisjoniga tõhusat koostööd asjades, mis jäävad välja [koostöö]teatise kohaldamisalast ja ettevõtja juriidilisest koostöökohustusest".

169 Suuniste punkti 29 neljanda taande kohaldamise tagajärg ei saa siiski olla 2002. aasta koostööteatise kasuliku mõju kõrvaldamine. Tuleb nimelt tõdeda, et 2002. aasta koostööteatise punktis 1 on ette nähtud, et selles teatises „esitatakse raamistik komisjoni uurimise käigus tehtava koostöö kompenseerimiseks sellistele ettevõtjatele, kes osalevad või on osalenud ühenduse huve kahjustavates salajastes kartellides". Seega nähtub selle teatise sõnastusest ja ülesehitusest, et ettevõtjate trahvi võib üldjuhul nende koostöö eest vähendada üksnes siis, kui nad täidavad selles teatises ette nähtud ranged tingimused.

170 Säilitamaks 2002. aasta koostööteatise kasulikku mõju, on komisjon üksnes erandlikes olukordades kohustatud suuniste punkti 29 neljanda taande alusel ettevõtja trahvi vähendama. Niisuguse olukorraga on tegemist näiteks juhul, kui ettevõtja koostöö, mis ületab küll tema juriidilist koostöökohustust, kuid ei anna talle siiski õigust trahvi vähendamisele 2002. aasta koostööteatise alusel, on komisjoni jaoks objektiivselt tarvilik. Selline tarvilikkus tuleb tuvastada, kui komisjon tugineb lõppotsuses tõenditele, mis ettevõtja esitas talle koostöö raames ja mille puudumise korral komisjonil ei oleks osaliselt või täielikult olnud võimalik kõnealuse rikkumise eest karistust määrata.

171 Käesolevas asjas tuleb ühelt poolt märkida, et hageja ei esita ühtegi argumenti ega tõendit, mille alusel oleks võimalik tuvastada, et tema koostööta ei oleks komisjonil osaliselt või täielikult olnud võimalik vaidlustatud otsuses tuvastatud rikkumise eest karistust määrata. Teiselt poolt nähtub vaidlustatud otsusest igal juhul, et arvestades hageja esitatud teabe ebatäpsust, ebaõigsust või seda, et muu teave seda ei kinnitanud (vt eespool punktid 141–159), siis ei olnud kõnealune teave komisjonile tarvilik, kuna ta tugines tõenditele, mille ta oli hankinud selleks, et tuvastada rikkumise koosseisu tunnused.

172 Seega ei ole hageja tõendanud, et komisjon rikkus õigusnormi või tegi ilmse hindamisvea, kui ta ei vähendanud tema trahvi suuniste punkti 29 neljanda taande alusel.

173 Argumendid, mis hageja selle kohta esitas, ei muuda kõnealust järeldust.

174 Mis puudutab esiteks hageja seisukohta, et tema trahvi oleks tulnud vähendada, kuna ta loobus põhiõigusest ennast mitte süüstada, siis tuleb see argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt lisaks asjaolule, et hageja võis vabalt valida, kas ta teeb komisjoniga koostööd või eitab oma osalemist kõnealuses rikkumises, oleks komisjon olnud kohustatud tema trahvi suuniste punkti 29 neljanda taande alusel vähendama üksnes juhul, kui käesolevas asjas oleksid esinenud eespool punktis 170 nimetatud asjaolud.

175 Mis puudutab teiseks hageja seisukohta, et komisjon on muudel juhtudel ettevõtjate koostöö eest suuniste punkti 29 neljanda taande alusel trahvi vähendanud, siis on põhjust see argument tulemusetuse tõttu tagasi lükata. Kuna seda, kas komisjonil

oleks ettevõtja koostöö puudumise korral olnud osaliselt või täielikult võimalik kartelli eest karistus määrata, tuleb analüüsida iga juhtumi konkreetsete asjaolude alusel, ei mõjuta kõnealune argument eespool punktis 172 esitatud järeldust, mille kohaselt hageja ei ole käesolevas asjas tõendanud, et komisjon oleks pidanud tema trahvi vähendama väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala.

176 Järelikult tuleb neljanda väite teine osa osaliselt põhjendamatuse ja osaliselt tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

Esimene osa, mis puudutab hea halduse ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades seda, et asjaoludele ei vaieldud vastu, ning hageja koostööd

– Poolte argumendid

177 Hageja väidab, et komisjon rikkus hea halduse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Selles suhtes leiab ta, et arvestades asjaolu, et ta tunnistas oma rikkumises osalemist alates uurimise algusest ja et ta ei vaielnud asjaoludele vastu pärast seda, kui talle oli vastuväiteteatis teatavaks tehtud, oleks pidanud tema trahvi vähendama väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala.

178 Esiteks leiab hageja, et asjaoludele vastu vaidlemata jätmine õigustab trahvi vähendamist kolmel põhjusel. Esiteks tähendab see asjaomase ettevõtja jaoks loobumist oma põhiõigusest ennast mitte süüstada ja mitte vaidlustada nende teiste ettevõtjate avaldusi, kes on taotlenud kaitset trahvide eest. Seejärel ületab see tema juriidilist kohustust teha komisjoniga koostööd. Lõpuks hõlbustab see märkimisväärselt komisjoni tööd.

179 Teiseks märgib hageja, et asjaoludele vastu vaidlemata jätmise kasulikkust on kohtupraktikas tunnustatud. Ühelt poolt leidis Üldkohus oma 12. septembri 2007. aasta otsuses kohtuasjas T-30/05: Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 251), et trahvi vähendamine asjaoludele vastu vaidlemata jätmise ja koostöö eest on õigustatud, kui asjaomase ettevõtja tegevus võimaldas komisjonil rikkumise tuvastada väiksemate raskustega. Kohtuistungil viitas hageja ka eespool punktis 65 viidatud kohtuotsusele Hoechst *vs*. komisjon (punktid 95–97) ja eespool punktis 63 viidatud kohtuotsusele Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon (punkt 221). Teiselt poolt ilmneb ettevõtja poolt asjaoludega nõustumise olulisus kaudselt ka eespool punktis 100 viidatud kohtuotsus kohtuotsusest Tokai Carbon jt *vs.* komisjon (punktid 112, 418 ja 457).

180 Kolmandaks märgib hageja, et asjaoludele vastu vaidlemata jätmise väärtust on ka komisjon oma varasemas otsuste tegemise praktikas tunnistanud. Ühelt poolt kinnitas rikkumise tunnistamise kasulikkust asjaolu, et võeti vastu komisjoni teatis, mis käsitleb kokkuleppemenetluse läbiviimist kartellidega seotud otsuste puhul, mis on võetud vastu vastavalt nõukogu määruse nr 1/2003 artiklitele 7 ja 23 (ELT 2008, C 167, lk 1, punktid 32 ja 33, edaspidi „kokkuleppemenetluse teatis”), milles on ette nähtud ettevõtjale määratava trahvisumma vähendamine 10%, kui viimane tunnistab, et ta osales kartellis. Teiselt poolt on kokkuleppemenetluse teatisest tulenev menetlus järjepidev komisjoni otsuste tegemise praktikaga, mis seisneb vastavalt komisjoni teatise, mis

käsitleb trahvide määramata jätmist või vähendamist kartellidega seotud juhtumite puhul (EÜT 1996, C 207, lk 4, edaspidi „1996. aasta koostööteatis"), punkti D lõikele 2 trahvisumma vähendamises 10% juhul, kui ettevõtja „ei vaidle vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele". Asjaolu, et 2002. aasta koostööteatises ei ole erinevalt 1996. aasta koostööteatisest ette nähtud ega välistatud, et trahvi vähendatakse juhul, kui ettevõtja ei vaidle faktidele vastu, ei piira ühenduse õiguse selliste üldpõhimõtete ulatust nagu proportsionaalsuse ja hea halduse põhimõte.

181 Neljandaks märgib hageja, et Saksa, Prantsuse ja Ühendkuningriigi õiguse kohaselt võib vähendada sellise ettevõtja trahvi, kes sisuliselt ei vaidle vastu faktide tõelevastavusele või tunnistab fakte.

182 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

– Üldkohtu hinnang

183 Mis puudutab esiteks hageja etteheidet, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet, kui ta ei vähendanud tema trahvi väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala, siis tuleb meenutada, et nagu nähtub eespool punktis 111 viidatud kohtupraktikast, on pädev haldusasutus vastavalt hea halduse põhimõttele kohustatud kõiki konkreetse juhtumi puhul tähtsust omavaid asjaolusid hoolikalt ja erapooletult uurima.

184 Käesolevas asjas ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 544 ühelt poolt, et komisjon leidis, et „võttes arvesse kõiki kõnealuseid asjaolusid, ei [olnud] käesoleval juhul ühegi erandliku asjaoluga põhjendatud [hageja] trahvi vähendamine väljaspool 2002. aasta [koostöö]teatise kohaldamisala". Teiselt poolt märkis komisjon selles põhjenduses, et „erinevalt [1996. aasta koostöö]teatisest ei ole 2002. aasta koostööteatises enam ette nähtud trahvi vähendamist faktidele vastu vaidlemata [jätmise] eest ning komisjon ei ole käesoleval juhul kuidagi mõista andnud, et ta võiks trahvi vähendada „väljaspool" [2002. aasta koostöö]teatise kohaldamisala".

185 Järelikult tuleb tõdeda, et hageja, kes ei esita ühtegi argumenti ega tõendit, mille alusel oleks võimalik tuvastada, et komisjon ei analüüsinud hoolikalt ja erapooletult koostööd, mida hageja haldusmenetluses tegi, ei ole tõendanud, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet.

186 Seega tuleb see etteheide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

187 Mis puudutab teiseks etteheidet, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta ei vähendanud hageja trahvi selle eest, et viimane ei vaielnud faktidele vastu ja tegi komisjoniga haldusmenetluses koostööd, siis tuleb kõigepealt meenutada, et nagu nähtub eespool punktis 63 viidatud kohtupraktikast, tähendab proportsionaalsuse põhimõte, et komisjon peab määrama trahvi proportsionaalselt asjaoludega, mida ta võttis arvesse rikkumise raskusastme hindamisel, ning et komisjon peab neid asjaolusid seejuures seostatult ning objektiivselt põhjendatult kohaldama.

188 Käesolevas asjas tuleb märkida, et hageja ei tõenda, et komisjon ületas oma kaalutlusõigust nende tegurite osas, mida tuleb arvesse võtta trahvisumma kindlaksmääramisel, kui ta välistas selle, et hageja poolt faktidele vastu vaidlemata jätmine ja haldusmenetluses koostöö tegemine annavad talle õiguse trahvi vähendamisele.

189 Mis puudutab esiteks hageja seisukohta, et komisjoni varasemast otsuste tegemise praktikast nähtub, et komisjon on vähendanud selliste ettevõtjate trahve, kes ei ole faktidele vastu vaielnud ja on temaga koostööd teinud, siis tuleb käesolev argument tulemusetuse tõttu tagasi lükata. Ühelt poolt tuleb märkida, et kuigi puudub vaidlus selle üle, et 1996. aasta koostööteatise punkti D lõikes 2, mida komisjon kohaldas kartellide eest karistuste määramise otsustes, millele hageja viitab, oli ette nähtud trahvisumma vähendamine 10–50%, kui pärast vastuväiteteatise saamist ettevõtja „ei vai[elnud] vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele", tuleb siiski tõdeda, et see teatis, mis asendati 2002. aasta koostööteatisega, ei ole käesolevas asjas kohaldatav. Teiselt poolt tuleb vastupidi hageja väidetule ja sarnaselt komisjoni seisukohaga märkida, et kui komisjon asendas 1996. aasta koostööteatise 2002. aasta koostööteatisega, milles ei ole ette nähtud trahvi vähendamist pelgalt faktidele vastu vaidlemata jätmise eest, siis välistas ta üheselt selle, et trahvi võiks sel alusel vähendada 2002. aasta koostööteatise või suuniste punkti 29 neljanda taande raames. Üksnes juhul, kui ettevõtja esitab – nagu nimelt eespool punktis 131 mainiti – olulise lisaväärtusega tõendeid selle teatise punkti 21 tähenduses või – nagu tõdeti eespool punktis 170 – teavet, mille puudumise korral komisjonil ei oleks osaliselt või täielikult olnud võimalik kõnealuse rikkumise eest oma lõppotsuses karistust määrata, on komisjon kohustatud tema trahvi vähendama.

190 Teiseks tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja argument, et eespool punktis 179 viidatud kohtupraktikast nähtub, et komisjon on kohustatud vähendama sellise

ettevõtja trahvi, kes võimaldas rikkumise toimepanemise tuvastada väiksemate raskustega, eelkõige juhul, kui ettevõtja on sõnaselgelt avaldanud, et ta ei vaidle faktidele vastu. See kohtupraktika ei sea nimelt kahtluse alla eespool punktis 175 esitatud järeldust, mille kohaselt hageja ei ole käesolevas asjas tõendanud, et temapoolse koostöö puudumise korral ei oleks komisjonil osaliselt või täielikult olnud võimalik kõnealust rikkumist tuvastada. Hageja argumendid, mille kohaselt trahvi vähendamine asjaoludele vastu vaidlemata jätmise eest on õigustatud, kuna see ületab juriidilist kohustust teha komisjoniga koostööd ning hõlbustab märkimisväärselt komisjoni tööd, tuleb samuti põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, kuna nagu eespool punktis 170 märgiti, sõltub trahvi vähendamine üksnes objektiivsest kasust, mida komisjon ettevõtja koostööst saab.

191 Kolmandaks tuleb hageja argument, mille kohaselt komisjon möönis kokkuleppemenetluse teatises sõnaselgelt, et ettevõtja koostööd tuleb kompenseerida, tulemusetuse tõttu tagasi lükata. Ühelt poolt – nagu komisjon õigesti väidab, ilma et hageja sellele vastu vaidleks – ei ole see teatis, mis võeti vastu peaaegu üks kuu pärast vaidlustatud otsuse tegemist, käesoleva juhtumi asjaoludele kohaldatav. Teiselt poolt tuleb igal juhul märkida, et vastavalt selle teatise punktile 5 säilitab komisjon „ulatusliku õiguse otsustada, milliste juhtumite puhul on asjakohane uurida poolte huvi kokkuleppe sõlmimise vastu", ning üksnes juhul, kui menetluses osalevad ettevõtjad vastavad selle teatise tingimustele, võib nende trahvi 10% vähendada. Järelikult on selle teatise kohaselt üksnes komisjoni, mitte ettevõtjate ülesanne iga juhtumi asjaolusid arvesse võttes otsustada, kas selle menetluse kasutamine võimaldab hõlbustada kõnealuse rikkumise eest karistuse määramist, ning vähendada sellega seoses niisuguse ettevõtja trahvi 10%, kes vastab teatise tingimustele.

192 Neljandaks on alust tulemusetuse tõttu tagasi lükata hageja argument, et Euroopa Liidu mitme liikmesriigi konkurentsiõiguse kohaselt annab faktidele vastu vaidlemata

jätmine õiguse trahvi vähendamisele, kuna kõnealused õigusnormid, mis ei ole komisjoni jaoks siduvad, ei kujuta endast asjakohast õiguslikku raamistikku, mille alusel analüüsida, kas komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta ei vähendanud hageja trahvi tema tehtud koostöö eest.

193 Eespool esitatud järeldusi silmas pidades tuleb hageja etteheide, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, osaliselt tulemusetuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata ning seetõttu esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Kolmas osa, mis puudutab proportsionaalsuse, hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist seeläbi, et Aragonesast ja hagejat koheldi valesti võrdväärselt

– Poolte argumendid

194 Hageja väidab, et komisjon on rikkunud proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtet, kuna ettevõtjat, kes tunnistab rikkumist ja teeb komisjoniga koostööd, tuleb kohelda teisiti kui ettevõtjat, kes eitab rikkumist.

195 Hageja märgib selles suhtes, et sarnaselt Aragonesasega ei vähendatud tema trahvi, kuigi Aragonesas vaidles faktidele vastu, teatades oma vastuses vastuväiteteatisele, et ta ei osalenud kogu ühisturgu hõlmanud kokkulepetes, et komisjoni esitatud tõendid

olid rikkumise toimepanemise tõendamiseks ebapiisavad, kuna need esitati seoses teiste ettevõtjate poolt 2002. aasta koostööteatise alusel esitatud taotlustega, ning et ükski tõend ei tõendanud, et ta oli teiste kartelliosalistega süstemaatiliselt koostööd teinud.

– Üldkohtu hinnang

196 Mis puudutab esiteks hageja etteheiteid, mille kohaselt komisjon rikkus hea halduse ja proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta ei vähendanud hageja trahvi koostöö eest väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala, siis tuleb tõdeda, et ta ei esita neljanda väite selles osas oma etteheidete põhjendamiseks ühtegi argumenti ning et need etteheited segunevad nendega, mis ta esitas sama väite esimeses osas. Seega tuleb need eespool punktides 183–193 käsitletud põhjustel põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

197 Mis puudutab teiseks hageja etteheidet, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna hageja oli teistsuguses olukorras kui Aragonesas, kes vaidles haldusmenetluses faktidele vastu, siis tuleb meenutada, et nagu nähtub eespool punktis 108 viidatud kohtupraktikast, nõuab see põhimõte, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.

198 Kuigi käesolevas asjas puudub vaidlus selle üle, et Aragonesas vaidles haldusmenetluses faktidele vastu (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 341–346), samas kui hageja

neile vastu ei vaielnud ja tegi komisjoniga koostööd (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 340), on siiski samuti tõsi, et need kaks ettevõtjat on sarnases olukorras, kuna kumbki neist ei vasta 2002. aasta koostööteatises ega suuniste punkti 29 neljandas taandes ette nähtud tingimustele, selleks et nende trahvi vähendamine oleks õigustatud. Komisjon kohtles neid kahte ettevõtjat seega õigustatult ühtemoodi.

199 Seetõttu tuleb hageja etteheide, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, ja neljanda väite kolmas osa ning seetõttu ka neljas väide tervikuna põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

200 Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb esimene nõue jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

B – *Teise võimalusena esitatud nõuded trahvisumma muutmiseks*

1. *Poolte argumendid*

201 Oma teises nõudes ja menetlusdokumentides palub hageja Üldkohtul muuta talle määratud trahvi suurust. Sellega seoses soovib ta täpsemalt, et Üldkohus esiteks vähendaks trahvi põhisumma korduvuse tõttu suurendamise määra 90%-lt 50%-ni ning teiseks vähendaks tema trahvi 30–50%, arvestades tema tihedat koostööd haldusmenetluses ning seda, et ta ei vaielnud faktidele vastu.

202 Komisjon vaidleb hageja nõuetele vastu.

2. *Üldkohtu hinnang*

203 Tuleb meenutada, et kohtupraktikast nähtub, et mis puudutab liidu kohtu kontrolli konkurentsiasjades komisjoni tehtavate otsuste üle, siis on lisaks lihtsalt õiguspärasuse kontrollile, mis võimaldab üksnes tühistamishagi rahuldamata jätta või vaidlustatud akti tühistada, Üldkohtul vastavalt EÜ artiklile 229 määruse nr 1/2003 artikliga 31 antud täieliku pädevuse teostamisel õigus vaidlustatud akti muuta ka seda tühistamata, selleks et kõigi faktiliste asjaoludega arvestades muuta näiteks trahvi suurust (vt Euroopa Kohtu 3. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-534/07 P: Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-7415, punkt 86, ja seal viidatud kohtupraktika).

204 Esiteks leiab Üldkohus hagejale määratud trahvi korduvuse alusel suurendamise 90% määra muutmise nõude kohta, et võttes arvesse eelkõige hageja tugevat kalduvust konkurentsinorme eirata, ei ole kohtul alust oma täieliku pädevuse raames seda määra muuta.

205 Mis puudutab teiseks nõuet muuta hagejale määratud trahvi suurust, kuna ta ei vaielnud faktidele vastu ja tegi haldusmenetluses koostööd, siis on Üldkohus seisukohal, et kuna see koostöö ei olnud niisugune, mis oleks võimaldanud komisjonil osaliselt või täielikult kartelli eest karistuse määrata, ei ole kohtul alust oma täieliku pädevuse raames hageja trahvi vähendada.

206 Sellest lähtuvalt ja kuna käesolevas asjas puuduvad muud asjaolud, mis võiksid kaasa tuua hagejale määratud trahvi suuruse muutmise, tuleb hageja teine nõue jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

207 Järelikult tuleb hageja hagiavaldus jätta täielikult rahuldamata.

Kohtukulud

208 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus tehti hageja kahjuks, mõistetakse kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja temalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Arkema France'ilt.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. mail Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust ..... II - 2299

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 2308

Õiguslik käsitlus ..... II - 2310

A – Esimese võimalusena esitatud nõuded vaidlustatud otsuse tühistamiseks ..... II - 2310

1. Vastuvõetavus ..... II - 2310

a) Esimene asja läbivaatamist takistav asjaolu, milleks on hageja esimese nõude vastuvõetamatus ..... II - 2311

b) Teine asja läbivaatamist takistav asjaolu, milleks on hageja esimese väite vastuvõetamatus ..... II - 2312

2. Sisulised küsimused ..... II - 2315

a) Teine väide, et on rikutud õigusnorme seoses hagejale määratud trahvi põhisumma suurendamisega korduvuse tõttu ..... II - 2315

Esimene osa, mis puudutab kaitseõiguste ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades vaidlustatud otsuses seoses korduvusega peroksüühendite otsuse arvessevõtmist ..... II - 2316

– Poolte argumendid ..... II - 2316

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2317

Teine osa, mis puudutab non bis in idem põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades, et komisjon võttis peroksüühendite otsust, polüpropüleeni otsust ja PVC otsust seoses korduvusega arvesse juba neljas muus otsuses, millega hagejat karistati ..... II - 2323

– Poolte argumendid ..... II - 2323

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2325

Kolmas osa, mis puudutab proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja hea halduse põhimõtte rikkumist, arvestades hageja trahvi põhisumma suurendamist 90% korduvuse tõttu ..... II - 2328

– Poolte argumendid ..... II - 2328

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2329

b) Kolmas väide, mis puudutab hageja trahvi 2002. aasta koostööteatise alusel vähendamata jätmist ..... II - 2336

Poolte argumendid ..... II - 2336

Üldkohtu hinnang ..... II - 2340

c) Neljas väide, mis puudutab hageja trahvi vähendamata jätmist väljaspool 2002. aasta koostööteatise kohaldamisala ..... II - 2352

Teine osa, mis puudutab õigusnormide rikkumist ja faktivigu, mis komisjon tegi, kui ta leidis, et hageja koostöö ei õigusta trahvi vähendamist suunistes ette nähtud kergendavate asjaolude alusel ..... II - 2353

– Poolte argumendid ..... II - 2353

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2354

Esimene osa, mis puudutab hea halduse ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, arvestades seda, et asjaoludele ei vaieldud vastu, ning hageja koostööd ..... II - 2357

– Poolte argumendid ..... II - 2357

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2359

Kolmas osa, mis puudutab proportsionaalsuse, hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist seeläbi, et Aragonesast ja hagejat koheldi valesti võrdväärselt ..... II - 2363

– Poolte argumendid ..... II - 2363

– Üldkohtu hinnang ..... II - 2364

B – Teise võimalusena esitatud nõuded trahvisumma muutmiseks ..... II - 2365

1. Poolte argumendid ..... II - 2365

2. Üldkohtu hinnang ..... II - 2366

Kohtukulud ..... II - 2367